

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra společenských věd

Bakalářská práce

Petra Sváková

**Historie, současnost a kulturní tradice obce
Hukvaldy**

Olomouc 2013

Vedoucí práce: PhDr. Pavel Kopeček, Ph.D.

Prohlašuji, že bakalářskou práci jsem vypracovala zcela samostatně a použila jen uvedení pramenů a literatury.

V Hukvaldech dne 15. dubna 2013

.....
Petra Sváková

Děkuji Ph.D. Pavlovi Kopečkovi za odborné vedení bakalářské práce, panu Ladislavovi Szijjártovi za poskytnutí materiálových podkladů k práci, obci Hukvaldy a Základní škole Leoše Janáčka za spolupráci, všem ostatním, kteří byli ochotni pro práci poskytnout interview a samozřejmě své rodině za veškerou podporu.

Obsah

Úvod.....	7
1. Přírodní předpoklady, obyvatelstvo a podnebí.....	8
2. Hukvaldské panství a historie hukvaldského hradu	9
2.1. Úřady na panství do roku 1850	14
2.2. Panství od roku 1850.....	15
2.3. Hospodářství	15
2.4. Panské povinnosti, tradice a lidové obyčeje	16
3. Stavba hradu.....	18
4. Památky a stavby	20
4.1. Zámek a zámecká zahrada	20
4.2. Pivovar	21
4.3. Hukvaldský kostel.....	22
4.4. Hukvaldská obora.....	22
4.5. Hřebčín.....	23
4.6. Významné hostince	24
4.7. Ostatní památky a místa na Hukvaldech.....	24
5. Historie přidružených obcí.....	26
5.1. Historie Dolního a Horního Sklenova.....	26
5.2. Rychaltice.....	27
6. Školství v obci	29
6.1. Škola na Hukvaldech a v Rychalticích.....	29
6.2. Nová škola v bývalém zámku a školky.....	29
6.3. Nová škola ve Sklenově	30

7. Život v obci ve 20. století	32
7.1. Život za Rakousko - Uherska a vznik první republiky	32
7.2. První republika a Druhá světová válka	33
7.3. Život v období komunismu	34
7.4. Obec v období převratu v roce 1989	36
8. Významné osobnosti.....	37
8.1. Leopold Sviták	37
8.2. Jan Václav Sládek	38
8.3. Leoš Janáček	40
9. Současná kultura, sportovní využití a znak Hukvald	46
9.1. Rychaltský kulturní dům a společensko-vzdělávací centrum	46
9.2. Tropic Hukvaldy	46
9.3. Heraldický znak Hukvald.....	46
9.4. Hukvaldský mini pivovar	47
9.5. Golf na Hukvaldech	47
9.6. Sportovní využití.....	48
9.7. Hukvaldy jako umělecké prostředí.....	48
10. Současné umění a umělci v obci.....	50
10.1. Mezinárodní festival Janáčkovy Hukvaldy	50
10.2. Malíř Ivo Ševčík.....	51
10.3. Fotograf Miroslav Uherek.....	53
11. Praktická část, využití ve školství.....	55
11.1. Vlastivědná vycházka.....	55
11.2. Metodický list.....	56
Závěr.....	59

Přílohy.....	61
Seznam pramenů a literatury.....	64
Seznam obrázků.....	67

Úvod

Ještě před samotným výběrem tématu bakalářské práce jsem si byla vědoma, že se bude jednat o práci historickou, neboť historie byla vždy mým koníčkem. S tím souvisel i výběr samotného tématu bakalářské práce s názvem – Historie, současnost a kulturní tradice obce Hukvaldy. Rodná obec byla pro mě vždy nádherným místem, o kterém jsem se chtěla dozvědět více informací, především z hlediska historického vývoje.

V práci se budu zabývat obcí Hukvaldy, ale také Rychalticemi a Horním a Dolním Sklenovem, jež jsou nedílnou součástí obce. Mým primárním zájmem však zůstanou především Hukvaldy. Jelikož se jedná o práci historickou, nejprve se zaměřím na postupný vývoj těchto obcí. V další části charakterizují nejvýznamnější osobnosti, které byly s obcí v minulosti spojeny.

Mým cílem je zabývat se v menším měřítku současným potenciálem obce, ať už z hlediska současné kultury, která je v obci hojně rozšířená nebo z hlediska přírodních a turistických předpokladů, pro které má obec příznivé podmínky. Hukvaldy byly vždy místem, kde mnozí umělci čerpali inspiraci a nápady ke své tvorbě, proto se zaměřím i na současné místní rodáky, které Hukvaldy podnítily k umělecké činnosti.

Mnoho autorů se zajímalo o obec především z hlediska historie hradu, památek nebo psali biografii osobností. Mým zásadním cílem je zaměřit se na všechny části, které s obcí souvisí, ať už se jedná o přírodní předpoklady, historii, památky, významné osobnosti, současnou kulturu nebo turistické předpoklady. Práce bude vytvořena tak, aby poskytla celkový obraz Hukvald a nikoli jen určitou část. K samotnému tématu není k dispozici mnoho publikovaných zdrojů, proto předpokládám, že se práce z velké části bude skládat i z nepublikovaných dokumentů, například kronik apod. Bakalářská práce bude vytvořena také k pedagogickým účelům a to zejména pro místní učitele, kteří ji mohou využít k seznámení žáků s rodnou obcí.

1. Přírodní předpoklady, obyvatelstvo a podnebí

Hukvaldy se nacházejí v Moravskoslezském kraji poblíž Frýdku-Místku. Nad Hukvaldama se rozprostírají vyšší Hůrky Chlebovické: (Ostrožná 618m, Kabatice 597m a Babí Hůra 630m), tyto hory postupují až k Ondřejnici, kde pokračuje vrch Hukvaldský (480m) a Kazničov (588m). Okolo Hukvaldské vrchoviny protéká řeka Ondřejnice. Hrad byl v minulosti značně významný a ovládal cesty od Příbora, na jih od pánve Frenštátské, na sever cesty k Odře, a na východě Ostravici. Podnebí je značně chladnější, než na jiných místech Moravy.¹

Obyvatelstvo náleželo původně ke skupině Valašské, ale polským působením došlo v řeči k mnoha změnám a vyvinul se kmen lašský spolu s lašským nářečím. V 17. století se biskupské úřady poněmčily a tak zde pronikla i němčina. Obyvatelstvo bylo původně katolické, avšak za husitských válek přešlo k husitské víře. Po návratu ke katolictví se opět přizpůsobilo katolické víře.²

V oboře se vyskytuje několik staletých buků, které byly v roce 1999 uznány za památné stromy. Jedná se celkem o 7 buků, které získaly označení, že jsou památné. Mají významnou estetickou, biologickou a kulturní hodnotu. Jejich stáří se odhaduje na 160 let, kořeny dosahují hloubky až 8 m. Mladšími památnými stromy jsou 4 lípy, nacházející se v Rychalticích, které byly uznány za památné v roce 2005. Stromy pocházejí z poloviny 18. století.³

¹ LINHART, František. *Místecký okres*. Brno: GARN, 2009, s. 8-18.

² TAMTÉŽ, s. 27-28.

³ BILOUSEACOVÁ, Jana. Památné stromy v obci Hukvaldy. *Hukvaldský občasník*. 1999, č. 5, s. 19., SOBOTÍKOVÁ, Marta. Památné stromy. *Hukvaldský občasník*. 2005, č. 1, s. 5.

2. Hukvaldské panství a historie hukvaldského hradu

K hukvaldskému panství náleželo až do poloviny 19. století pět měst, byly to města: Příbor, Brušperk, Moravská Ostrava, Frenštát a menší městečko Frýdlant. Dále k tomuto panství náleželo 45 obcí, z nichž 15 mělo vlastní školu.⁴

Přesnou dobu vzniku hukvaldského hradu se zatím nepodařilo určit. Mnohé zdroje uvádí za stavitele hradu Arnolda z Hückeswagenu, o kterém je známo, že vlastnil rozsáhlé území od Moravské brány po Odru, Hranice na západě a území kolem řeky Ostravice, nacházející se mezi hřebeny Beskyd. Tento fakt navíc potvrzuje, že v roce 1240 získal Starý Jičín. Mnozí badatelé odvozují název hradu Hukvaldy od Arnoldova přídomku, ale to není tak jednoznačné vzhledem k tomu, že svůj přídomek mohl odvozovat od hradu Hückeswagenu v Poryní, odkud Arnold pocházel.⁵

Většina autorů, kteří se dosud zabývali dobou vzniku hukvaldského hradu, předpokládají, že byl postaven někdy v době Arnoldova působení na Starém Jičíně. Dobroslava Menclová uvádí ve své knize dobu vzniku pravděpodobně kolem roku 1228 – 1240, Jiří Felix uvádí rok 1234.⁶

Po Arnoldově smrti se stal majitelem hradu jeho syn Frank. Ten postoupil rozsáhlé území biskupovi Brunovi ze Schaumburgu, není přesně známo, za jakých okolností k převodu došlo, ale pravděpodobně to bylo ještě před rokem 1258. Získané území na západě postoupil Bruno v léno zpátky Frankovi a jeho dědicům. Biskup byl významný diplomat za vlády Přemysla Otakara II., disponoval rozsáhlým územím, ve kterém se zasloužil o rozsáhlou kolonizaci, zvláště německého obyvatelstva. Kromě hukvaldského panství získal také Moravskou Ostravu, Šumperk a Kelč.⁷

Po Frankově smrti byl hrad majetkem olomouckých biskupů, kteří ho často kvůli finančním potížím zastavovali. Roku 1316 byl zastaven ve prospěch olomouckých kanovníků Dětricha a Jindřicha z Fulštejna a roku 1327 Jindřichovi z Kytlic. Zástavní majitelé mnohdy využívali hrad k loupežným přepadením. Z tohoto důvodu papež

⁴ FELIX, Jiří. *HRAD HUKVALDY*. Moravská Ostrava: A. Perroua, 1925, s. 33-34.

⁵ VOJKOVSKÝ, Rostislav. *Hukvaldy: Hrad východně od Příbora*. Dobrá: Beatris, 2002, s. 1.

⁶ FELIX, Jiří. *HRAD HUKVALDY*. Moravská Ostrava: A. Perroua, 1925, s. 11., MENCLOVÁ, Dobroslava. *HUKVALDY: STÁTNÍ HRAD A PAMÁTKY V OKOLÍ*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1963, s. 4.

⁷ BUBEN, Milan. *ENCYKLOPEDIE ČESKÝCH A MORAVSKÝCH SÍDELNÍCH BISKUPŮ*. Praha: Logik s.r.o., 2000, s. 295-296., BAKALA, Jaroslav. *Moravské pomezí v proměnách 13. věku*. Brno: Matice Moravská, 2002, s. 506-508.

Inocenc zakázal hrad udělovat v léno nebo jej zastavovat, a proto bylo mezi léty 1351-1354 přeměněno příborsko-hukvaldské léno na mensální statek. Císař Karel IV. postoupil hukvaldské panství olomouckým biskupům v dědičné léno a rovněž ustanovil olomoucké biskupství jako léno koruny české.⁸

Roku 1400 nechal biskup hrad zastavit Zikmundovi Lucemburskému, který přislíbil, že jej bude chránit proti vzrůstajícímu nebezpečí. Biskupové chtěli hrad vykoupit zpátky, ale neměli dostatečné finanční prostředky. K udržení hradu neměl dostatek prostředků ani Zikmund, a proto dal hrad do zástavy Bolkovi Opolskému.

Roku 1428 přitáhli na Moravu husité pod vedením Prokopa Holého a Jana Tovačovského z Cimburku. Podařilo se jim obsadit: Ostravu, Nový Jičín, Moravskou Ostravu, Hranice a také Hukvaldy. S knížetem Bolkem Opolským uzavřeli husité smlouvu, která zavazovala k příměří. Není zcela jasné, kdy přesně byl hrad obsazen, jestli už v roce 1428 nebo až v roce 1434, kdy byl obsazen husity z Horního Slezska, které vedl Jan Tovačovský z Cimburku. Novým pánem se stal Jan Tovačovský, ten však hrad prodal Mikuláši Sokolovi z Lamberka. Císař Zikmund Lucemburský v roce 1437 od Mikuláše Sokola hrad koupil a opět mu jej za stejnou částku prodal. Ještě téhož roku se stal pánem hradu vůdce sirotků Jan Čapek ze Sán. Dodnes není známo, jak se mu panství podařilo získat, mnozí polemizují, že jej dostal za zradu v bitvě u Lipan. Jan Čapek si byl vědom výborné strategické polohy hradu.⁹

Po jeho smrti získal hrad manžel jeho dcery Jan Talafús z Ostrova, avšak již roku 1466 bylo hukvaldské panství zásluhou Jiřího z Poděbrad obsazeno biskupským vojskem a vráceno olomouckým biskupům. Menclová ve své knize uvádí, že bylo vykoupeno za částku 7 000 zl. Biskup Tas z Boskovic se později přiklonil na stranu katolíků a začal spolupracovat s Matyášem Korvínem, ten mu za jeho zásluhy hrad roku 1469 definitivně postoupil s veškerou platností.¹⁰

⁸ MENCLOVÁ, Dobroslava. *HUKVALDY: STÁTNI HRAD A PAMÁTKY V OKOLÍ*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1963, s. 8., SPURNÝ, František a kol. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Svobodná Praha, 1983, s. 95-96., BAKALA, Jaroslav. *Moravské pomezí v proměnách 13. věku*. Brno: Matice Moravská, 2002, s. 511-513.

⁹ ŽÁČEK, Rudolf. *Pobeskydí od husitství do Bílé hory: Kulturně historický místopis*. Frýdek-Místek: Okresní vlastivědné muzeum, 1986, s. 6-13., VOJKOVSKÝ, Rostislav. *Hukvaldy: Hrad východně od Příbora*. Dobruška: Beatris, 2002, s. 4-5.

¹⁰ MENCLOVÁ, Dobroslava. *HUKVALDY: STÁTNI HRAD A PAMÁTKY V OKOLÍ*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1963, s. 11-12.

Hrad byl Tasovými nástupci dále zastavován, v roce 1480 biskupovými bratry Dobešem a Benešem Černohorskými z Boskovic, zároveň bylo ujednáno, že po vyplacení dostanou hrad biskupové zpátky. Za jejich vlády zaznamenal hrad značný rozvoj, dnes můžeme najít jejich znak umístěný v klenbě brány. Později biskup Marek Khuen vykoupil hrad ze zástavy od Jeronýma Sirakovského z Pěrkova. Zajímavostí je kněžská věznice, která se na hradě v této době nacházela.¹¹

Na přelomu 15. a 16. stol. přicházejí na panství Valaši a začínají s osidlováním. Olomoučtí biskupové ve 2. polovině 16. století se snažili pozvednout na panství ekonomiku a hospodářství. Významným biskupem se stal Stanislav Pavlovský, který chtěl obrátit lid zpět ke katolické víře. Stanislav Pavlovský ustanovil na hradě úředníkem svého bratra Valentýna Pavlovského a později mu hrad zastavil, ten se však projevil jako špatný hospodář a poddaní proti němu povstali. Valentýn Pavlovský působil na hradě mezi léty 1598 – 1599, nakonec z hradu musel uprchnout a jeho požadavky vůči poddaným byly zrušeny.

Po nástupu Habsburků se stal biskupem kardinál František z Dietrichsteina. Od jeho vlády je panství trvale v moci olomouckých biskupů. Tento biskup byl německého původu a měl za cíl dokončit protireformaci, roku 1617 pronajal na šest let hrad městu Příbor. Za jeho vlády došlo roku 1619 k protestantskému povstání, jehož členové uznávali nového krále Bedřicha Falckého. Povstání bylo však již roku 1620 poraženo a hrad byl opět pod biskupovou vládou. Roku 1621 se před hradem objevili Valaši, kteří nesouhlasili s protireformací. Po několika dnech z Hukvald odtáhli.¹²

V období 30. leté války čelil hrad mnoha útokům. V roce 1626 to bylo nebezpečí ustupujících Dánů pod vedením Arnošta Mansfelda a o tři roky později nebezpečí švédských výpadů. Měšťané z okolních měst, úředníci a šlechta se uchýlili na hrad. Olomoucký biskup Leopold Vilém nechal na hrad převést poklad a také majetek frýdeckého zámku, měli ho střežit mušketýři. V roce 1643 byl již hrad přeplněn a z tohoto důvodu bylo zdokonaleno opevnění hradu. Především kvůli množství lidí

¹¹ FELIX, Jiří. *HRAD HUKVALDY*. Moravská Ostrava: A. Perrouta, 1925, s. 20-22., VOJKOVSKÝ, Rostislav. *Hukvaldy: Hrad východně od Příbora*. Dobruška: Beatris, 2002, s. 8-10., SPURNÝ, František a kol. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Svobodná Praha, 1983, s. 97-100.

¹² ŽÁČEK, Rudolf. *Pobeskydí od husitství do Bílé hory: Kulturně historický místopis*. Frýdek-Místek: Okresní vlastivědné muzeum, 1986, s. 39., MENCLOVÁ, Dobroslava. *HUKVALDY: STÁTNÍ HRAD A PAMÁTKY V OKOLÍ*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1963, s. 16-21.

na hradě vznikl problém se zásobováním. Švédové se sice na Moravě objevili, ale hrad se nikdy nepokusili dobýt. V 17. století čelil hrad také vzrůstajícímu maďarskému nebezpečí.¹³

Po prohrané třicetileté válce čekala obyvatele těžká robota, kterou museli vykonávat a také poněmčování. Kromě robotních povinností poddané sužovaly další podmínky vrchnosti. Šlo například o kupování potravin za nepřiměřené ceny. Přestěhování, ženění nebo studium dětí záviselo zcela na povolení vrchnosti. Tuto situaci ještě ztěžovaly tělesné tresty. Poddaní neměli žádnou možnost, kde by se mohli obrátit na spravedlnost. Při stížnostech měli hledat pomoc u samotné vrchnosti, což nebylo nic platné. V 17. století se konalo mnoho stávek například již v roce 1643, které později vyvrcholily povstáním v roce 1695.¹⁴

Dne 26. června se poddaní 30 vsí shromáždili u „Váňova kamene“ v Kopřivnici s rozhodnutím, že už nebudou při tak těžkých podmínkách robotovat a zaslali stížnost biskupovi. Biskup poslal za vzbouřenci dva služebníky, aby přiměli poddané k navrácení ke svým povinnostem. O povstání se dozvěděl i císař, který si nepřál další rozepře a navrhoval mírné řešení. Biskup by jinak povstání řešil vojenskou silou. Poddaným bylo nakonec vyhověno a v Příboře dne 8. července jim bylo přislíbeno snížení robot, a kdyby došlo k porušení, mohli si poddaní s příslibem smíru znovu stěžovat.¹⁵

Nařízení nerespektoval hejtman Maxmilián Harasovský, který zvýšil roboty a při shromáždění poddaných dne 16. července je rozehnal vojenskou mocí. Za svůj čin dostal důtku a zodpovídal se za něj na brněnském guberniu, bylo mu nařízeno s poddanými mírně zacházet. Na svůj čin doplatil v roce 1709, kdy byl zabit, násilnou smrtí.¹⁶

V 18. století se mnoho mladých mužů odhodlalo bojovat proti vrchnosti a zvláště proti vzrůstajícím robotním povinnostem, proto se stali zbojníky. V našem kraji je zejména známý Ondráš Šebesta, který „bohatým bral a chudým dával“. Za jeho dopadení byla slíbena odměna, a tak byl Ondráš zradou svého druha dopaden

¹³ FELIX, Jiří. *HRAD HUKVALDY*. Moravská Ostrava: A. Perrouta, 1925, s. 25-30., MLČOCH, Hynek. *Naše obec. Hukvaldy*, 1973, s. 6-7.

¹⁴ TICHÁNEK, Jiří. *Selské povstání na Hukvaldském panství roku 1695*. Kopřivnice: Městský úřad, 1995, s. 10-25.

¹⁵ TAMTÉŽ, s. 31-45.

¹⁶ TAMTÉŽ, s. 47-49.

na taneční zábavě a později popraven. Roku 1715 se podařilo z hradu uprchnout zbojníkovi Palendovi.

V 17. století byl hrad správním, hospodářským a vojenským centrem kraje. Za vlády Marie Terezie se ho pokusili dvakrát napadnout Prusové, naposled to bylo v roce 1758. V této době vzniká řada povstání proti robotám. I poddaní na Hukvaldech se bouří, vše však skončí smírem s novým robotním patentem.

Roku 1760 se biskupové kvůli náročnosti výstupu na hrad rozhodli postavit nové sídlo. O postavení nového sídla se zasloužil hejtman Jan Martin Uhlář. Do nových úřednických budov se přestěhovala veškerá správa panství. Všechny cenné věci byly z hradu odvezeny nebo rozprodány. Hrad již nikdo neobýval, hlídaly ho jen hradní stráže a žil zde vrátný. Zkázou dokonil v roce 1762 velký požár, způsobený bleskem. Podle místních obyvatel hradní úředníci vyvolali požár sami, aby nemuseli do hradu docházet. Hrad shořel za biskupa Maxmiliána, hraběte z Hamiltonu.

V polovině 19. století je hrad navštěvován lidmi, kteří romantickou zříceninu obdivují, proto arcibiskup nechává na hradě udělat nejnutnější úpravy. Kardinál Fürstenberg dal opravit pobořené zdi, které byly pro nebezpečí podepřeny. Opravy dělal stavitel Buffel, který se zasloužil také o přestavbu úřednických budov na zámek, postavil hřebčinec a vysázal v zámecké zahradě park.

Rozsáhlejší opravy vyhořelého hradu se konaly až v polovině 20. století. Nejprve byla opravena v roce 1949 kaple sv. Ondřeje, zastřešena bašta, upravena druhá hradní brána a také postaven domek pro průvodce. Později se zastřešila strážnice i u páté brány a v 70. letech se vystavěl kamenný most přes příkop a schodiště u kulatiny. V 90. letech bylo postaveno schodiště k dnešním vyhlídkám a v roce 2004 proběhla rekonstrukce tzv. Bílé věže.¹⁷

Na území hradu došlo k četným archeologickým nálezům. K těm nejstarším patří nález bronzové sekyry a zlomků keramiky z doby železné, což svědčí již o dřívějším osídlení. V kulatině se našla keramika z púchovské kultury.

¹⁷ MENCLOVÁ, Dobroslava. *HUKVALDY: STÁTNÍ HRAD A PAMÁTKY V OKOLÍ*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1963, s. 27-29., VOJKOVSKÝ, Rostislav. *Hukvaldy: Hrad východně od Příbora*. Dobrá: Beatris, 2002, s. 26-38.

Z novějších nálezů z období 15. století můžeme zmínit sošku Madony, pietu a krucifix. Ještě dnes můžeme nalézt při procházce kolem hradu úlomky keramiky.¹⁸

K hukvaldskému panství náležely správní dvory. Rudolf Žáček píše: „*Na hukvaldském panství bylo kolem roku 1581 celkem 5 vrchnostenských dvorů. Kopřivnický, zámecký (hukvaldský), rychaltický, brušperský a kozlovický.*“¹⁹

Dnes je hrad ve vlastnictví Moravskoslezského kraje a správou je pověřeno muzeum Beskyd. V současné době ho má v pronájmu Fond Janáčkovy Hukvaldy, který zajišťuje na hradě program. Každý rok se na hradě konají Rytířské slavnosti, programy pro děti a slaví se Ondřejská pouť, pořádaná na konci listopadu.²⁰

2.1. Úřady na panství do roku 1850

Hukvaldské panství bylo řízeno vrchnostenskými úřady, umístěnými na hradě. Od roku 1760 byly přemístěny na Podzámčí. Zámecký úředník neboli hejtman stál v čele vrchnostenského úřadu, byl nejčastěji příslušníkem nižší šlechty. Hradní úředník měl na starosti hlavně zisk, který plynul z hradu biskupství, tedy především hospodářství a podniky. Mezi jeho další povinnosti patřily vojenské, soudní a politické záležitosti. Hradní hejtman vybíral poplatky od fojtů a předsedal soudu. Jeho úkolem bylo zajistit bezpečnost, zejména když se objevil před hradem nepřítel. Měl na starosti rovněž všechny majetkové převody. Dávky vybíral pouze se svolením vrchnosti.²¹

Úředník, který se chystal převzít panství, musel nejprve složit slib, kterým přislíbil, že se o panství bude náležitě starat. Mzda úředníků se dělila na peněžní a naturální. Mnohdy se stal případ, že úředník svého postavení zneužil například k vykořisťování poddaných, jako tomu bylo v případě Valentýna Pavlovského. Úředník nemusel ovládat čtení a psaní.

Druhou nejdůležitější funkci zastával důchodní písař. Zodpovídal za finanční správu panství. Mezi jeho další povinnosti patřila evidence poddaných, od kterých vybíral dávky. Panské dvory vedl purkrabí. Další funkci zastával šafář, který dohlížel

¹⁸ TICHÁNEK, Jiří a kol. *Šlechtická sídla na Frýdecko-Místecku*. Kopřivnice: Centra. s.r.o., 2005, s. 189.

¹⁹ ŽÁČEK, Rudolf. *Pobeskydí od husitství do Bílé hory: Kulturně historický místopis*. Frýdek-Místek: Okresní vlastivědné muzeum, 1986, s. 36.

²⁰ KLEČKOVÁ, Karla. Letošní sezóna na hradě Hukvaldy. *Hukvaldský občasník*. 1999, č. 5, s. 25.

²¹ MLČOCH, Hynek. *Naše obec*. Hukvaldy, 1973, s. 2-3.

na práci a hradní, který se staral o hrad po technické stránce. Můžeme zmínit i funkci obročního, porybného, polesného a knihovního. Specifickou funkci zejména na Hukvaldech zastával oborný.²²

O panství se starali také tzv. „svobodní fojtové“. Rudolf Žáček píše: „Vůči poddaným byli představiteli vrchnostenské správy a pravomoci, vůči panství pak představiteli poddanské samosprávy.“²³ Mezi povinnosti fojta, bylo rozdělovat robotu poddaným. Fojt měl i soudní pravomoc.

Další vrstvu tvořili kněží a nejpočetnější skupinou byli poddaní. Mezi ně patřili uznávanější mlynáři, poté držitelé větší plochy půdy, menší rolníci, chalupníci a zahradníci. Poddaní na panství platili vrchnosti v naturáliích, ale i v podobě peněžních prostředků. Kromě úřednických funkcí zde bylo hodně ostatních zaměstnanců: hajní, kuchařky, sládek a další.²⁴

2.2. Panství od roku 1850

Od roku 1850 už nestál zámecký hejtman v čele vrchnostenského úřadu. Vrchnostenský úřad byl zrušen a byl nahrazen úřadem - správa panství. V jeho čele stál ředitel, který se staral o veřejné záležitosti a polní hospodářství. Polní hospodářství bylo rozděleno na tři obvody a jedním z nich byl Dvůr Hukvaldy. Lesní oblast byla rozdělena na Hukvaldskou a Ostravskou.²⁵

2.3. Hospodářství

Panská roboty se dělila na tažné práce, ruční práce a svačinové práce a ty byly požadovány podle pokynů vrchnosti. Hukvaldy byly považovány za hlavní osadu, jež platila pouze peněžními prostředky, ostatní obce platily i v naturáliích. Dávky se zpravidla odváděly na sv. Jana a na sv. Václava. Některé speciální dávky se odváděly například na Nový rok nebo Velikonoce apod.²⁶

²² SAHEB, Jan Al. *HUKVALDSKÉ PANSTVÍ PŘED BÍLOU HOROU*. Ostrava: Filozofická fakulta, 2011, s. 68-78.

²³ ŽÁČEK, Rudolf. *Pobeskydí od husitství do Bílé hory: Kulturně historický místopis*. Frýdek-Místek: Okresní vlastivědné muzeum, 1986, s. 22.

²⁴ TAMTÉŽ, s. 21-24.

²⁵ MLČOCH, Hynek. *Naše obec. Hukvaldy*, 1973, s. 17-18.

²⁶ SAHEB, Jan Al. *HUKVALDSKÉ PANSTVÍ PŘED BÍLOU HOROU*. Ostrava: Filozofická fakulta, 2011, s. 158-169.

Poddaní z Horního a Dolního Sklenova pracovali na dvoře hukvaldském a obyvatelé Rychaltic na dvoře rychaltském. Mezi specifické povinnosti patřilo obdělávání farářova pole v Rychalticích.

Na hornatých Hukvaldech převládalo zemědělství, kterému se však až tak dobře nedařilo jako v jiných oblastech. Nejčastěji se pěstoval oves a ječmen. Významný byl chov dobytka, proto se v 16. století rozvinulo pasekářství. Zdrojem příjmů byl i hukvaldský pivovar, který měl dvě chmelnice na místeckém a brušperském dvoře. Významně se uplatnilo také včelařství. Úředník panství vždy posílal med do Olomouce. Na Horním Sklenově se nacházela i voskárna. Hukvalďané se zabývali výrobou plátna a měli i svůj vlastní cech. Rozvíjelo se také tkalcovství. Výrobky sloužily zejména pro místní obyvatele a nadbytek se vyvážel do okolí. V devatenáctém století tkalcovské řemeslo na Hukvaldech zaniklo.²⁷

2.4. Panské povinnosti, tradice a lidové obyčeje

Každoročně byla pro muže závazná tzv. „branná povinnost“, která platila pro každého muže od dvaceti let. Muži byli zpravidla posláni do Hranic, mnohdy se stávalo, že se cestou někdo pokusil o útěk. Osvobození byli jedině ti, kteří vykonávali již jiné povolání u vrchnosti. Uprchlíci byli hledáni mušketýry a mnohdy za ně musela nastoupit do vězení například sestra nebo jiní příbuzní.

Za další panskou povinnost můžeme považovat povolení k ženění, které vydávala vrchnost poddaným. Ten kdo se chtěl oženit, musel si nejprve projít výslechem. Otázky se týkaly především majetku. Nemajetný člověk bez vlastního domu se oženit nemohl.²⁸

Dávným obyčejem bylo tzv. „Chození s medvědem“, které se provádělo v poslední masopustní dny. Jeden muž se převlékl za opici, druhý za medvěda a společně s muzikou obcházeli celou ves.²⁹

²⁷ LINHART, František. *Místecký okres*. Brno: GARN, 2009, s. 25-45., *Kronika Sklenov-Hukvaldy 1. díl*. Hukvaldy, 1898-1959, s. 86-88.

²⁸ *Kronika Sklenov-Hukvaldy 1. díl*. Hukvaldy, 1898-1959, s. 54-58.

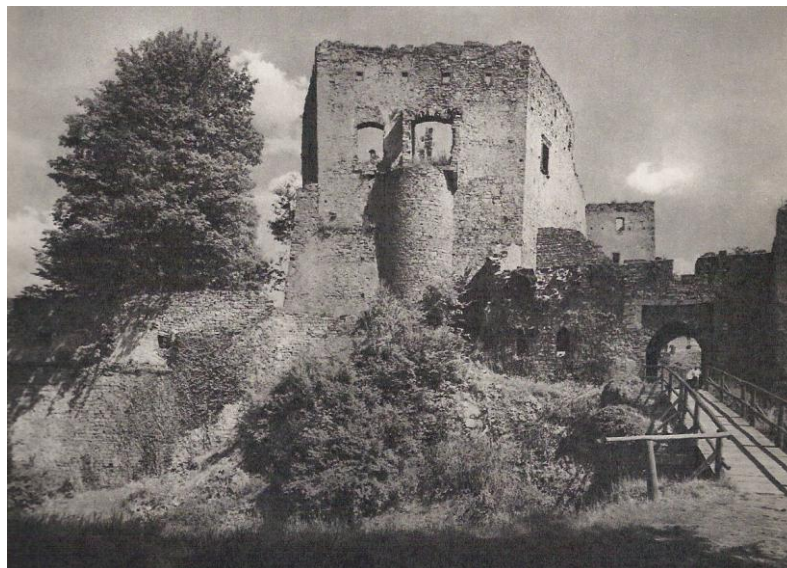
²⁹ TAMTÉŽ, s. 90.

Na Horním Sklenově se pečou od dávných dob vynikající hukvaldské preclíky, jež mají dlouhou tradici. Lidé si je kupují zejména na Ondřejské pouti, která se koná každoročně na konci listopadu. Oblíbenou cukrovinkou jsou také „matičky“, které se vyrábějí ze speciálního těsta. Jedná se o speciální druh cukroví vyráběný z pečeného a nepečeného těsta.³⁰

³⁰ *Kronika Sklenov- Hukvaldy 2. díl. Hukvaldy, 1960-1984, s. 453.*

3. Stavba hradu

„Hrad je 320 metrů dlouhý, má obvod přes 800 metrů, má 8 válcových bašt a 3 hranolové věžovité brány, má přes 200 střílen a 4 nádvoří.“³¹

Obr. 1 Pohled na východní část hradu

Některé publikace předpokládají vznik dvou samostatných stavebních vrcholů hradu. Jedna část měla stát na západě a druhá na východě. Tito autoři předpokládají, že západní část, kde se nyní nachází tzv. „kulatina“ vznikla už v prvopočátcích stavby hradu. Jiří Felix popisuje kulatinu: „Stojí na skalnatém výběžku, má průměr 25 metrů, výšku 34 metry a stěny 3 m silné.“³² Ve východní části se nacházel palác s věží, toto území bylo obklopeno 3 metrovou zdí (viz Obr. 1). Hrad obepínal 5-8 metrů široký parkán a do hradu se vcházelo branou přes rozsáhlý příkop.³³

Další publikace uvádějí, že tzv. kulatina nebyla samostatný vrchol hradu, ale tvořila opevnění, které vzniklo v pozdější době nejspíš za vlády pánů z Boskovic v 15. století. Je pravděpodobné, že na místě dnešní kulatiny stálo v předešlých dobách opevnění dřevěné. Autoři předpokládají do období raného vzniku pouze východní část,

³¹ TICHÁNEK, Jiří a kol. *Šlechtická sídla na Frýdecko-Místecku*. Kopřivnice: Centra. s.r.o., 2005, s. 161.

³² ŽÁČEK, Rudolf. *Pobeskydí od husitství do Bílé hory: Kulturně historický místopis*. Frýdek-Místek: Okresní vlastivědné muzeum, 1986, s. 8.

³³ MENCLOVÁ, Dobroslava. *HUKVALDY: STÁTNÍ HRAD A PAMÁTKY V OKOLÍ*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1963, s. 4-6.

kde se nacházela okrouhlá věž a palác. Stejným způsobem také popisují parkán a rozsáhlý příkop.³⁴

Za biskupa Tase se hrad nacházel ve velmi zchátralém stavu, proto biskup začal s rozsáhlými opravami. Obytná část byla navýšena o další patro a postavila se zde kaple. Místo věže biskup postavil novou obytnou třípatrovou budovu. Vstupní branou se stala čtvrtá brána, před kterou se utvořilo předhradí s budovami. Hrad dostavěli biskupovi bratři páni z Boskovic.

V 16. století přestavby pokračovaly a bylo vybudováno nové opevnění s baštami, které se používaly jako střilny. Došlo ke spojení tzv. západní části s kulatinou a východní části, kde se nacházela samostatná část hradu. Vstupem do hradu se stala nyní druhá brána. Mezi léty 1550 – 1560 byl vybudován nový obytný renesanční palác na severní straně.

Roku 1602 byla vystavěna nová hradní kaple, která se jako jediná dodnes zachovala a na Ondřejskou pouť se v ní konají dodnes bohoslužby. Můžeme zde najít znaky biskupa Dietrichsteina a kardinála Liechtensteina. Na hlavním oltáři se nachází obraz patrona sv. Ondřeje, sochy sv. Františka Xaverského a sv. Jana Nepomuckého. Těmito rozsáhlými přestavbami se z hradu stala skutečná pevnost. V 17. století došlo k výstavbě dnešní první brány, nad kterou se nacházel rozsáhlý bastion.³⁵

Zajímavostí je kněžská věznice, kterou měl na starost kaplan. Prvním vězněm se stal farář Prokop z Březové. Roku 1585 byl zatknut nejznámější vězeň Jan Filopon Dambrowski, který byl obviněn z travičství olomouckých biskupů. Věznice na hradě neměla dlouhého trvání a v roce 1587 byla přestěhovaná na Mírov.³⁶

Už v prvopočátcích vzniku hradu měli jeho obyvatelé problém s vodou. V 16. století byla postavena studna, jejíž stavba byla velice nákladná. Studna byla později zničena vězni, kteří v roce 1738 zapálili zařízení na čerpání vody.³⁷

³⁴ PAVELČÍKOVÁ, Nina. *Hukvaldské etudy*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2004, s. 25-37.

³⁵ MENCLOVÁ, Dobroslava. *HUKVALDY: STÁTNÍ HRAD A PAMÁTKY V OKOLÍ*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1963, s. 4-29., VOJKOVSKÝ, Rostislav. *Hukvaldy: Hrad východně od Příbora*. Dobrá: Beatris, 2002, s. 2-22., SPURNÝ, František a kol. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Svobodná Praha, 1983, s. 97-100.

³⁶ TICHÁNEK, Jiří a kol. *Šlechtická sídla na Frýdecko-Místecku*. Kopřivnice: Centra. s.r.o., 2005, s. 176-179.

³⁷ VOJKOVSKÝ, Rostislav. *Hukvaldy: Hrad východně od Příbora*. Dobrá: Beatris, 2002, s. 32.

4. Památky a stavby

4.1. Zámek a zámecká zahrada

V roce 1760 se přenesla veškerá správa hradu na Podzámčí, kde byly vystavěny budovy pro úředníky. Zámek byl postaven mezi léty 1854 – 1855 na místě úřednických budov. O stavbu se zasloužil kardinál Fürstenberg, který zámeček proměnil na své sídlo. Jednalo se o lovecký zámeček, který byl vybaven moderním nábytkem a nádherně vyzdoben lustry a trofejemi. Sloužil primárně jako sídlo olomouckých biskupů. Za zámek se rozprostírá nádherná zámecká zahrada v anglickém stylu, která také vznikla za kardinálova působení a později byla upravena do dnešní podoby. Dodnes se v zámecké zahradě nachází kašna (viz Obr. 2). Na počátku 20. století sloužil zámek jako vojenská nemocnice, kde se léčil tyfus, tím se značně poškodil. Je velká škoda, že většina cenností byla později převezena do Kroměříže. Budova zámku sloužila po roce 1948 jako škola. V roce 1972 prošla zámecká zahrada rekonstrukcí, byla upravena kašna a postaveny nové schody.³⁸

Obr. 2 Zámecká zahrada

³⁸ VOJKOVSKÝ, Rostislav. *Hukvaldy: Hrad východně od Příbora*. Dobrá: Beatris, 2002, s. 36., *Kronika Sklenov- Hukvaldy 2. díl*. Hukvaldy, 1960-1984, s. 229., TICHÁNEK, Jiří a kol. *Šlechtická sídla na Frýdecko-Místecku*. Kopřivnice: Centra. s.r.o., 2005, s. 154-158.

Zámek byl zařazen v roce 1981 do seznamu kulturních památek a mělo se z něj stát tvůrčí sídlo umělců. O rok později byl předán Okresnímu vlastivědnému muzeu, které se ho chystalo přeměnit na Dům umělců. K tomuto záměru nakonec nedošlo. Zámek byl po převratu v roce 1989 dán do správy Českému hudebnímu fondu a roku 1997 byl vrácen Ostravsko-Opavskému biskupství. V současné době nejsou prostory zámku využívány, je udržován pouze zámecký park.³⁹

4.2. Pivovar

Roku 1567 byl založen pivovar (viz Obr. 3) s palírnou, o jehož stavbu se zasloužil biskup Vilém Prusinovský. K pivovaru byla postupem času přistavěna sladovna. Během let několikrát vyhořel, ale vždy byl znovu zmodernizován. V knize Hukvaldské etudy můžeme najít zmínku, že poddaní za biskupa Prusinovského byli povinni odkupovat určitý podíl piva. Po válce byl znárodněn a dostal se pod správu Ostravy s názvem „Ostravské pivovary národní podnik Hukvaldy 7“. Vařilo se zde světlé pivo 7 a 10 stupně. Roku 1970 byly menší pivovary rušeny, kvůli výstavbě pivovaru v Nošovicích. Prostory pivovaru si pronajaly Moravské vinařské závody jako sklad vína, komín pivovaru byl zbourán v roce 1983.⁴⁰

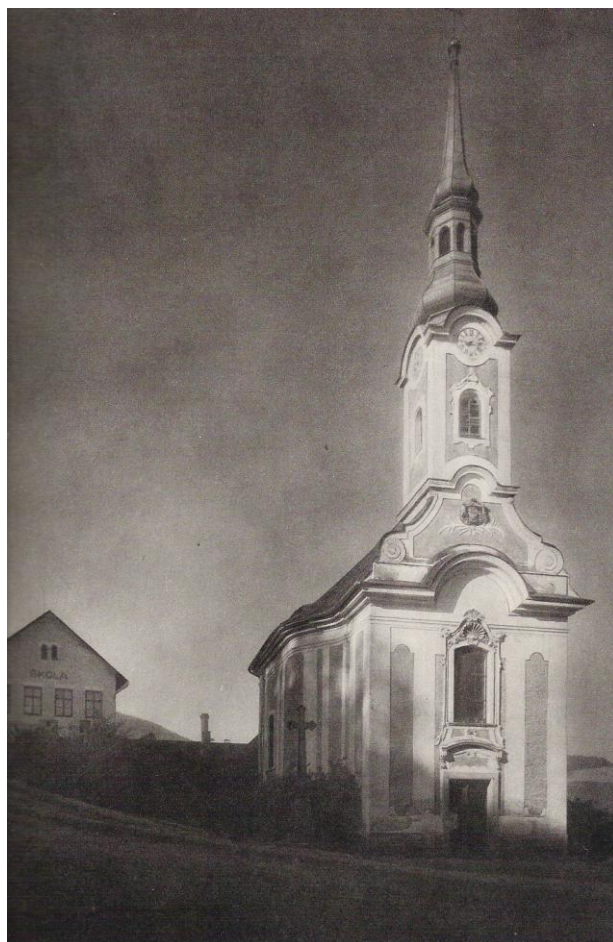
Obr. 3 Pivovarský komín

³⁹ *Kronika Sklenov- Hukvaldy 2. díl. Hukvaldy, 1960-1984, s. 463., Kronika Hukvaldy 3. díl. Hukvaldy, 1985-2001, s. 326.*

⁴⁰ MLČOCH, Hynek. *Naše obec. Hukvaldy, 1973, s. 13., PAVELČÍKOVÁ, Nina. Hukvaldské etudy. Ostrava: Ostravská univerzita, 2004, s. 12., Kronika Sklenov- Hukvaldy 2. díl. Hukvaldy, 1960-1984, s. 10.*

4.3. Hukvaldský kostel

Hukvaldský kostel sv. Maxmiliána (viz Obr. 4) byl vysvěcen roku 1769 a zasvěcen svatému Maxmiliánovi. Hlavní oltář zdobí obraz svatého Maxmiliána, na bočním oltáři se nachází obraz Jana Sarkandra. Později se na kostele vystavěla věž. Zajímavostí je zvon mistra Melchiora Schwana, který pochází z roku 1751 a dnes je prohlášen za kulturní památku. V roce 1990 daroval hukvaldskému kostelu malíř Jan Václav Sládek dva zvony s názvem Ondřej a Kateřina.⁴¹

Obr. 4 Kostel sv. Maxmiliána

4.4. Hukvaldská obora

Hukvaldská obora byla založena roku 1566, když biskup Vilém Prusinovský dostal darem od císaře Maxmiliána 20 daňků. Obora byla opevněna kamennou zdí a původně se nacházela jinde než dnes, vedla směrem k Hájovu. Kardinál Schrattenbach umístil oboru na nynější místo a postavil oborní bránu, z které se dnes do obory

⁴¹ VOJKOVSKÝ, Rostislav. *Hukvaldy: Hrad východně od Příbora*. Dobrá: Beatris, 2002, s. 34., MLČOCH, Hynek. *Naše obec. Hukvaldy*, 1973, s. 10., *Kronika Sklenov- Hukvaldy 2. díl. Hukvaldy*, 1960-1984, s. 598.

vstupuje. Nechal také postavit dnešní podobu Rychaltského kostela. Oboru si velmi oblíbil kardinál Fürstenberg, který vždy vyjížděl se svou družinou myslivců na lov do lesů. Tato družina se stala pověstná v románu od Růženy Svobodové-Černí myslivci. Za první republiky se zde dařilo rybníkářství. Hradební zeď byla v polovině 19. století rozšířena. Postupným vývojem přibyla v oboře zvěř. Nacházeli se zde od roku 1900 mufloni, také bažanti a dostalo se zde i divoké prase. V roce 1962 byla obora rozšířena směrem na Kazničov, poté co se poškodil plot a část zvěře utekla do okolních lesů. Obora se stala vyhledávaným místem lovu a návštěv turistů, kteří obdivují volný chov daňků.⁴²

Polesí Hukvald se v období komunistického režimu rozdělilo na dvě části: Polesí Hukvaldy a Polesí obora. Lov zvěře se stal veřejně sdruženou „Lidovou myslivostí“ pod okresní správou. Dnes mají oboru pod svou správou Lesy České republiky. V letních měsících jsou prostory oborního amfiteátru využívány k hudebním představením.⁴³

4.5. Hřebčín

Již zmiňovaný biskup Fürstenberg se zasloužil o první opravu zříceného hradu, ale měl i mnoho ostatních zásluh. Mezi hlavní můžeme považovat stavbu hřebčína, který byl postaven roku 1858. Chovalo se zde přibližně kolem 60 andaluských koní (viz Obr. 5), kteří byli dovezeni z Kladrub nad Vltavou. Roku 1923 byl však hřebčín kvůli nákladům zrušen a na jeho místě byly postaveny bytové jednotky.⁴⁴

Obr. 5 Hřebčín

⁴² VOJKOVSKÝ, Rostislav. *Hukvaldy: Hrad východně od Příbora*. Dobrá: Beatris, 2002, s. 38-41., MLČOCH, Hynek. *Naše obec. Hukvaldy*, 1973, s. 12., *Kronika Sklenov-Hukvaldy 1. díl. Hukvaldy*, 1898-1959, s. 123.

⁴³ *Kronika Sklenov- Hukvaldy 2. díl. Hukvaldy*, 1960-1984, s. 55.

⁴⁴ VOJKOVSKÝ, Rostislav. *Hukvaldy: Hrad východně od Příbora*. Dobrá: Beatris, 2002, s. 36., MLČOCH, Hynek. *Naše obec. Hukvaldy*, 1973, s. 12.

4.6. Významné hostince

Z poloviny 19. století se proslavil hostinec U Uhlářů, který později změnil majitele a přejmenoval se na Červenkovu hospodu. V současné době nese název restaurace Pod hradem.

Od konce 19. století se dostal do podvědomí ještě jeden hostinec s názvem U Gobrů. Roku 1927 byl hostinec zbořen a na jeho místě postaven hotel Mičaník. V době 2. světové války byla v hotelu zřízena četnické stanice, kde byli ubytováni němečtí důstojníci. Zajímavý je rok 1944, kdy do hotelu byly nastěhovány německé dívky, pro které byla na Hukvaldech zřízena škola. V období komunistického režimu byl hotel zestátněn. Po převratu v roce 1989 byl vrácen původním majitelům, kteří jej prodali. Nedlouho poté začal hotel na dlouhé období chátrat. Teprve před čtyřmi lety došlo k rekonstrukci a v současné době zase slouží jako hotel. Oba dva hostince navštěvoval i Leoš Janáček.⁴⁵

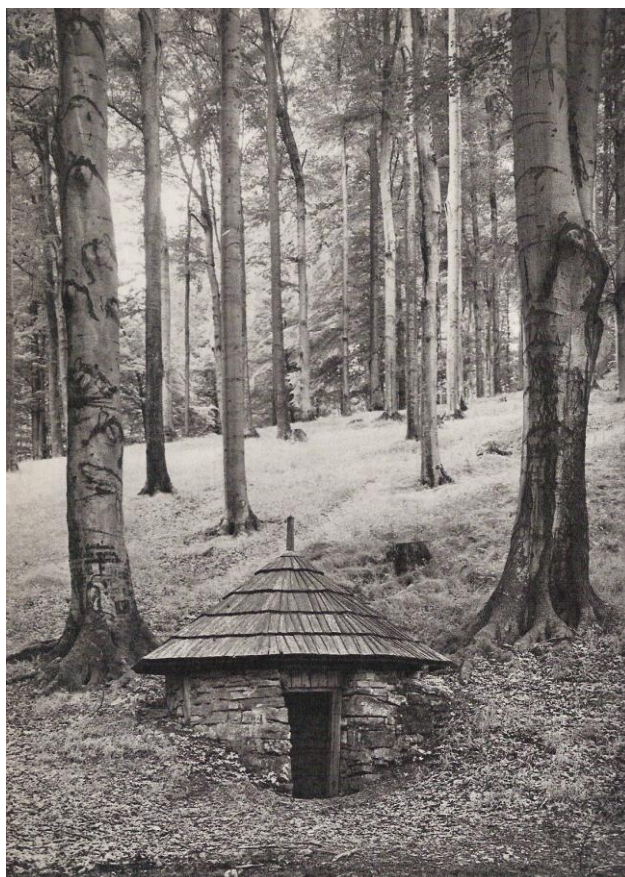
4.7. Ostatní památky a místa na Hukvaldech

V minulosti se na Hukvaldech nacházely parní lázně, které roku 1865 vybudoval František Mahr. Na vytápění byl používán parní kotel a voda se odebírala ze studny. V době první světové války zanikly.

Mezi další významné památky patří Morový sloup z roku 1742 a socha Nanebevzetí Panny Marie z roku 1730, která se nachází v oboře u vstupní brány. Z dalších můžeme zmínit barokní sochu sv. Floriana a sochu sv. Jana Nepomuckého. V roce 1997 zasáhly Hukvaldy rozsáhlé povodně. Finanční pomoc poskytlo obci město Nepomuk a to také darovalo o rok později obci sochu Jana Nepomuckého. Na území obce se nacházejí studánky, z nichž nejznámější je Bílá studánka v oboře, která sloužila dlouhou dobu hradu jako zásobárna vody. (viz Obr. 6).⁴⁶

⁴⁵ PAVELČÍKOVÁ, Nina. *Hukvaldské etudy*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2004, s. 86-99., *Kronika Sklenov- Hukvaldy 1. díl*. Hukvaldy, 1898-1959, s. 179.

⁴⁶ MLČOCH, Hynek. *Naše obec*. Hukvaldy, 1973, s. 15., *Kronika - Hukvaldy 3. díl*. Hukvaldy, 1985-2001, s. 136, s. 345.

Obr. 6 Bílá studánka v oboře

Za hospodářskou zajímavost můžeme považovat to, že se na celém hukvaldském panství nacházelo kolem 36 rybníků. V období mezi dvěma světovými válkami se uplatnil i chov pstruhů. Po převratu v roce 1948 došlo k vypuštění rybníků a také k jejich postupné obnově. Nyní se v rybnících chovají především kapři.⁴⁷

Další menší památkou je sklenovský mlýn, lidově se nazývá „mlýnek“, byl majetkem sklenovského fojta. Jedná se o větrný mlýn, který byl původně postaven ze dřeva. Na počátku dvacátého století už mlýn nesloužil svému účelu, ale byl přestavěn na obytnou část. Od roku 1960 je v soukromém vlastnictví.⁴⁸

⁴⁷ ŽÁČEK, Rudolf. *Pobeskydí od husitství do Bílé hory: Kulturně historický místopis*. Frýdek-Místek: Okresní vlastivědné muzeum, 1986, s. 36., MLČOCH, Hynek. *Naše obec*. Hukvaldy, 1973, s. 41.

⁴⁸ MLČOCH, Hynek. *Naše obec*. Hukvaldy, 1973, s. 44.

5. Historie přidružených obcí

5.1. Historie Dolního a Horního Sklenova

První zmínka o obci Sklenov se objevuje v roce 1294 a to pod názvem Glosser, z názvu lze usuzovat, že možná zde v minulosti byly skelné hutě. První ověřená zmínka pochází až z roku 1354. Přesné datum vzniku není doposud známo. Horní Sklenov vznikl o něco později mezi léty 1281-1302. Od 15. stol. je Sklenov závislý na Hukvaldech. Sklenovští splňovali robotní povinnosti při Hukvaldech.⁴⁹

V roce 1849 si Hukvaldy, Dolní Sklenov a Horní Sklenov volily první obecní zastupitelstvo a také byly zrušeny vrchnostenské úřady a zavedeny okresy. Hukvaldy byly zařazeny pod Sklenov a ten pak pod Místek. Hukvaldy, Dolní Sklenov a Horní Sklenov samostatně rozhodovaly o svých právech. Do obecního zastupitelstva se volil první starosta-purkmistr, funkce fojta byla zrušena. Purkmistr spolu s radními skládal slib v Rychaltském kostele.⁵⁰

Dne 23. listopadu roku 1924 byla schválena žádost o sloučení Sklenova s Hukvaldy pod jeden společný celek s názvem Hukvaldy-Sklenov. Po osvobození Rudou armádou dne 6. 5. 1945, bylo obecní zastupitelstvo nahrazeno Národními výbory.

V roce 1981 bylo schváleno přejmenování obce Sklenov-Hukvaldy na Hukvaldy, a to z toho důvodu, aby nebylo slavné rodiště Leoše Janáčka jen částí Sklenova. Okresní národní výbor rovněž schválil ustanovení ochranného pásma Hukvaldy se zákazem přestavby kulturního centra. Název Hukvaldy se začal používat od 1. července roku 1982.⁵¹

V době vrchnostenského úřadu byl Sklenov spravován fojtem a konšely. Fojt měl na starosti odvádění poplatků, odebíral peníze ze soudních pokut, uzavíral svatební smlouvy a přijímal rozvrh roboty. Fojt byl nejvyšším pánem a jednal s vrchností, měl mnoho privilegií a mohl svobodně lovit v panských lesích. Od osmnáctého století

⁴⁹ LINHART, František. *Místecký okres*. Brno: GARN, 2009, s. 46.

⁵⁰ *Kronika Sklenov- Hukvaldy 1. díl*. Hukvaldy, 1898-1959, s. 15.

⁵¹ *Kronika Sklenov- Hukvaldy 2. díl*. Hukvaldy, 1960-1984, s. 463.

začaly Hukvaldy podléhat pravomocím sklenovského fojta. Můžeme říct, že tyto dvě obce tvořily vždy jeden správní celek.⁵²

5.2. Rychaltice

Významnou událostí bylo sloučení Hukvald s obcí Rychaltice v jeden správní celek. Toto sloučení se konalo po červnových volbách v roce 1960. V současné době tvoří obec čtyři části: Rychaltice, Hukvaldy, Horní Sklenov a Dolní Sklenov.

Rychaltice nesly původně název Bertoldesdorf. Od roku 1408 se pojmenování změnilo na Rychaltiez. Ve 14 století tvořily zvláštní léno spolu s Kateřinicemi a byly v držení rytířů z Kateřinic, za zakladatele rodu je považován Maršík z Kateřinic. Koncem 70. let 15. století rod vymírá a Rychaltice se dostávají do zástavy jiným majitelům, roku 1552 je vlastníkem polský rod Sirakovských. V roce 1570 byly Rychaltice prodány olomouckému biskupovi Vilému Prusinovskému spolu s dvorem a mlýnem. Rok poté se řadí k Hukvaldům. V roce 1870 tvořily Rychaltice s pasekářkou obcí Krnalovice jednu katastrální obec.⁵³

V Rychalticích stál panský dvůr, kde vykonávali robotu poddaní. Správu obce vedl pro obě obce sklenovský fojt. Mezi specifické povinnosti patřilo obdělávání farářova pole. Rychaltice byly odedávna velmi bohatou a rozlehlou obcí, kde se nacházela škola, fara, mlýn a pohostinství „Teplá“. Zdrojem příjmu bylo dovážení vápence z tzv. „vápének“ do Moravské Ostravy. Roku 1895 byl založen i Rychaltický hasičský sbor. Zakladatelé byli Julius Kubala a Vincenc Konvička. Hasičský sbor postavil v roce 1903 novou hasičskou zbrojnicí a založil v obci první knihovnu.⁵⁴

5.2.1. Kostel a fara v Rychalticích

Skutečnou dobu vzniku kostela neznáme, ale první zmínku o něm můžeme najít v roce 1506. Stával na stejném místě jako dnes, ale byl dřevěný. V kostele se nacházely vzácné zvony z roku 1528, ale bohužel byly roku 1916 zničeny. Dnešní podoba (viz Obr. 7) pochází z roku 1729. V románském slohu ho postavil Václav

⁵² MLČOCH, Hynek. *Naše obec. Hukvaldy*, 1973, s. 21-25., *Kronika Sklenov-Hukvaldy 1. díl. Hukvaldy, 1898-1959*, s. 118.

⁵³ HOŠÁK, Ladislav. *Historický místopis země Moravsko, Slezské*. Praha: ACADEMIA, 2004, s. 701.

⁵⁴ MLČOCH, Hynek. *Naše obec. Hukvaldy*, 1973, s. 27-29., KLEČKOVÁ, Karla. Rychaltice. *Hukvaldský občasník*. 2005, č. 5, s. 15-17.

Blažka z Kroměříže a tesařský mistr Václav Mareček z Rybího. Za druhé světové války se poškodily původní zvony z roku 1506. Roku 1972 zde byly zakoupeny již třetí zvony: největší zvon nese název Panna Maria, prostřední Mikuláš a nejmenší Cyril a Metoděj. Chrám má tři oltáře, na hlavním oltáři se nachází obraz sv. Mikuláše a na bočním oltáři je obraz Panny Marie Pomocné, který pochází ještě z dob, kdy byl kostel dřevěný. Nad územím kostela byla roku 1850 vybudována kaple, kde byl namalován malířem Peckou obraz na dřevě. V roce 1967 byla kaplička zrekonstruována. Původní obraz už se zde nenachází, na jeho místě je umělecká fotografie původního obrazu.⁵⁵

Součástí kostela byla fara, která zaujímala velmi výhodné postavení, neboť byly od poddaných a vrchnosti vybírány příspěvky, které byly později odevzdávány na faru. Fara byla postavena v roce 1582 a ve 20. století prošla rozsáhlou rekonstrukcí. Rychaltský farář měl až do roku 1580 na starosti Horní a Dolní Sklenov, Palkovice a Metylovice. Později se Palkovice a Metylovice osamostatnily, ale až do roku 1785 přibýly Kozlovice, Myslík a Lhotka.⁵⁶

Na území Rychaltic se nachází několik kamenných křížů, nejstarší z nich pochází z roku 1765. Kříže byly budovány na počest významných událostí nebo je stavěli sedláci jako prosbu o dobrou úrodu.⁵⁷

Obr. 7 Rychaltský kostel

⁵⁵ KLEČKOVÁ, Karla. Opravy drobných sakrálních staveb. *Hukvaldský občasník*. 2010, č. 1, s. 28-30.

⁵⁶ MLČOCH, Hynek. *Naše obec*. Hukvaldy, 1973, s. 30-31., LINHART, František. *Místecký okres*. Brno: GARN, 2009, s. 83.

⁵⁷ KLEČKOVÁ, Karla. Z historie Rychaltic. *Hukvaldský občasník*. 2005, č. 6, s. 16.

6. Školství v obci

6.1. Škola na Hukvaldech a v Rychalticích

První vyučování probíhalo na hradě, kde vyučoval hradní kaplan. Roku 1782 byla škola přeložena z hradu na Podzámčí pod hradem a byla umístěna naproti budovy dnešního zámku. Docházelo zde mnoho dětí z okolních obcí. Na počátku 19. století byla zřízena nová škola v místě dnešní rodné školy Leoše Janáčka, v roce 1877 byla budova zbourána a postavena nová, která se zde nachází dodnes. Nejdříve se ve škole nacházely pouze dvě třídy, postupně se přidělala třetí a čtvrtá třída. Od roku 1946 začaly docházet děti ze Sklenova na Hukvaldy. V roce 1953 splývá národní škola na Hukvaldech s měšťanskou školou a vzniká osmiletá střední škola. Později v roce 1961 se střední škola mění na Základní devítiletou školu.⁵⁸

V Rychalticích v prvopočátcích probíhalo vyučování v dřevěném domku u fary, pro vzrůstající počet byla roku 1744 vystavěna nová škola. Současnou budovu nechal vystavět v roce 1823 kardinál Rudolf Jan. Chodily do ní děti z Kozlovic, Myslíku a Lhotky. Vzhledem k velkému počtu žáků byla škola roku 1922 rozšířena na čtyři vyučovací třídy. Rychaltská škola měla stejný osud jako škola hukvaldská a v roce 1961 se změnila na Základní devítiletou školu.⁵⁹

6.2. Nová škola v bývalém zámku a školky

Od roku 1948 vzniká v budově bývalého zámku měšťanská škola. Ke škole patřil i vedlejší domek, který sloužil jako kuchyně. Nedlouho poté se roku 1953 slučuje měšťanská škola s národními školami, nacházejícími se v Rychalticích a na Hukvaldech. Vzniká nová osmiletá střední škola s třinácti třídami. Později od roku 1961 se mění škola na devítiletou.⁶⁰

V nové školní budově, která vznikla namísto zámku, probíhala výuka podle proletářských ideálů a cílů. Ve školní kronice byla zmínka, že ve škole se nacházela „Síň bojových tradic“, která oslavovala velké komunistické myslitele.⁶¹

⁵⁸ MLČOCH, Hynek. *Naše obec*. Hukvaldy, 1973, s. 32., LINHART, František. *Místecký okres*. Brno: GARN, 2009, s. 178.

⁵⁹ TAMTÉŽ, s. 34, s. 228.

⁶⁰ TAMTÉŽ, s. 35.

⁶¹ *Školní kronika*. Hukvaldy, 1948-1974.

Za bývalého režimu existoval ve škole tzv. „kádrový posudek“, podle něhož byl žák přijímán na střední školy. Posudek vydával třídní učitel a projednával ho s učitelským sborem. Hlavními podmínkami pro kladné hodnocení v posudku byl dělnický původ a ateismus. Z individuálního pohledu se na žákovi hodnotilo zapojení do brigádnické činnosti a účast v pionýru. Na prospěchu spíše nezáleželo. Tento posudek byl přikládán spolu s přihláškou na školu. Mnohdy se stalo, že se ke studiu dostali i slabší žáci. Důležité bylo pro školu především odpracování brigádnických hodin.⁶²

V roce 1970 je ve školách zaveden pozdrav „soudružko učitelko“ a je zdůrazněna ateistická výchova.⁶³

Součástí národní školy na Hukvaldech a v Rychlaticích byly mateřské školy. Na Hukvaldech vznikla školka v roce 1945 a v Rychlaticích roku 1948. Rychaltská školka se přestěhovala v roce 1982 do nové školy ve Sklenově. Stejný osud potkal v 90. letech i hukvaldskou školku. Dnes se nachází školka pouze ve sklenovské škole a pro velký počet dětí se otevřely již čtyři třídy.⁶⁴

6.3. Nová škola ve Sklenově

Dne 8. listopadu roku 1980 se slavnostně otevřela nová budova Základní školy ve Sklenově. Základní kámen byl položen 21. 10. 1977. Ve školní kronice můžeme najít zmínku, že se otevřela na počest 63. výročí VŘSR a k uctění památky padlých za druhé světové války. Škola byla devítiletá a měla sloužit přibližně 360 žákům. Její součástí byla tělocvična, jídelna a speciální učebny.⁶⁵

Dne 21. října roku 1988 získala škola do svého názvu jméno rodáka-Leoše Janáčka, proto byla na škole odhalena nová pamětní deska. Název byl získán kvalitní výukou, výchovně vzdělávacími pracemi a mimoškolní činností žáků. Titul předal škole zástupce ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pan Macha. Od této doby škola nese název Základní škola Leoše Janáčka Hukvaldy.

⁶² *Kronika Sklenov-Hukvaldy 2. díl. Hukvaldy, 1960-1984, s. 76-78.*

⁶³ TAMTÉŽ, s. 181.

⁶⁴ MLČOCH, Hynek. *Naše obec. Hukvaldy, 1973, s. 36.*

⁶⁵ *Školní kronika. Hukvaldy, 1980-1982.*

Podmínkou udělení titulu s názvem Základní škola Leoše Janáčka bylo propagování Janáčkových děl ve škole, navštívení Janáčkových míst a seznamování žáků a veřejnosti s hudební kulturou.⁶⁶

Dne 10. února 2001 byl navíc v budově Základní školy Leoše Janáčka otevřen víceúčelový sál, který slouží pro pořádání koncertů, představení, plesů a hodně se využívá při výuce. Finanční prostředky poskytl Parlament České republiky svými dotacemi.⁶⁷

Učitelé se snaží navazovat na tradice a především odkaz Leoše Janáčka dodnes. Žáci navštěvují koncerty, které se pořádají v novém sále a zúčastňují se pěveckých a recitačních soutěží. Jsou navštěvovány památky, které se na Hukvaldech nachází. Učitelé předávají informace o Janáčkově životě a díle. Škola oslavuje významné Janáčkova výročí, do oslav jsou zapojeni i žáci.

6.3.1. Školní aktivity a kroužky

Lašská dechová hudba mladých Základní školy Leoše Janáčka byla založena 19. července 1999. Jedná se o kroužek, do kterého se žáci mohou přihlásit. Mnoho žáků později hraje v ZUŠ Frýdek – Místek nebo v Brušperku. Kroužek za celou dobu svého působení vystoupil na mnoha kulturních akcích a zúčastnil se mnoha soutěží.

Dalším zajímavým kroužkem jsou Mažoretky, které vede Andrea Tomšejová a Mgr. Kateřina Větrilová. Vystupují při obecních a školních akcích a spolupracují s Lašskou dechovou hudbou. Kroužek již vystupoval v České republice, ale i v zahraničí.⁶⁸

Kroužkem s nejdelší tradicí je Lašánek, který vznikl v roce 1981 jako soubor lidových písní a tanců. Cílem souboru je navázat na lašskou tradici a Leoše Janáčka. Děti vystupují v lašských krojích a při představeních se snaží interpretovat tradice Lašska, zpívají lašské písně, zobrazují dobové obyčeje, dětské hry a říkanky. Soubor se již zúčastnil mnoha představení po celé České republice.⁶⁹

⁶⁶ *Školní kronika*. Hukvaldy, 1988-1989.

⁶⁷ *Školní kronika*. Hukvaldy, 2000-2002.

⁶⁸ *Školní kronika*. Hukvaldy, 2000-2002.

⁶⁹ *Kronika Sklenov-Hukvaldy 2. díl*. Hukvaldy, 1960-1984, s. 478.

7. Život v obci ve 20. století

7.1. Život za Rakousko - Uherska a vznik první republiky

V roce 1865 byl v obci založen Čtenářsko-pěvecký spolek. Jeho činnost byla zaměřena na zpěv, divadlo a hudbu. U jeho zrodu stál otec Leoše Janáčka, a později jeho činnost podporoval i samotný Janáček. V roce 1909 by založen Sokolský spolek a v roce 1887 Dobrovolný hasičský sbor Sklenov-Hukvaldy, vedený Josefem Jungem. Spolek se dočkal vlastní hasičské zbrojnice až o deset let později. U zrodu spolku stála slavná hasičská kapela (viz Obr. 8) Jana Návrata.⁷⁰

Obr. 8 Hasičská kapela Jana Návrata

V roce 1914 byla vyhlášena první světová válka a rovněž všeobecná mobilizace. Do války nastoupili muži do 43 let, kteří odešli k obvodu do Místku. Lidé za války strádali a neměli příliš mnoho zásob, když už měli nějaké soukromé zásoby, nesměli je odprodávat. Je zajímavé, že v roce 1916 bylo správním úřadem ubytováno ve vesnici 85 židů. První světová válka si vyžádala v obci 28 obětí.⁷¹

Na počest první republiky se v obci konala 3. listopadu roku 1918 bohoslužba a bouřlivé oslavy se slavnostním průvodem. O něco později se konaly první volby

⁷⁰ *Kronika Sklenov-Hukvaldy 1. díl.* Hukvaldy, 1898-1959, s. 61., KLEČKOVÁ, Karla. Čtenářsko-pěvecký spolek na Hukvaldech. *Hukvaldský občasník*. 2005, č. 2, s. 15-16.

⁷¹ TAMTÉŽ, s. 65-76.

do obecního zastupitelstva. V roce 1924 proběhlo sloučení Sklenova a Hukvald s názvem Hukvaldy-Sklenov. V obci se začal rozvíjet kulturní život, byly například pořádány koncerty na počest Leoše Janáčka. V roce 1929 se konalo první kino představení.⁷²

7.2. První republika a Druhá světová válka

Před napadením Polska se soustředily německé jednotky v hotelu Mičaník. Po vypuknutí války se obec zařadila pod Moravskou Ostravu a začaly se vydávat potravinové lístky. Nápisy byly označeny německy a až poté česky. Arcibiskupské statky s pivovarem spadly pod německou správu a od roku 1941 byla zavedena domluva na úřadech pouze v němčině. Děti ve školách se začaly učit německy. Došlo k zrušení mnoha zájmových spolků, jako byl například Sokol nebo Čtenářsko-pěvecký spolek.⁷³

Do hotelu Mičaník se nastěhovali němečtí důstojníci a v roce 1944 zde byly ubytovány německé dívky, které navštěvovaly školu, nacházející se v rodné Janáčkově škole. Do Janáčkova domu se nastěhoval německý četník. Obec byla naštěstí ušetřena v průběhu války bombardování.⁷⁴

Našlo se mnoho hrdinů, kteří se zapojili do odboje. František Sobotík píše: *„Když 14. břez. 1939 navečer začala nastupovat hitlerovská armáda po stát. silnici od Příbora na Místek byli jsme všichni ohromeni. Když, se náš lid vzpamatoval z toho šoku, začaly se jednotlivě organizovat odbojové skupiny. Nebylo zkušenosti s ilegál. činností, docházelo k jejím prozrazením, zatýkání členů odboj. skup. jejich věznění a popravám.“*⁷⁵

V říjnu roku 1941 nacisté zasáhli proti Sokolskému odboji, který byl soustředěný v ostravském okolí. Z tohoto odboje bylo zatčeno přes 150 osob a mezi nimi byli i tři muži z naší obce, kteří byli v roce 1942 převezeni do Osvětimi. Roku 1939 se dva muži z Rychaltic přidali k francouzským legiím.

Obyvatelé museli čelit celé řadě zatýkání a někteří byli i popraveni. Roku 1942 byla odvezena jedna židovská rodina do Terezína, odkud se již nikdy nevrátila. V letech 1942-1943 vznikla odbojová skupina, kterou tvořilo pár místních

⁷² *Kronika Sklenov-Hukvaldy 1. díl. Hukvaldy, 1898-1959, s. 113-132.*

⁷³ TAMTÉŽ, s. 163-177.

⁷⁴ TAMTÉŽ, s. 178-180.

⁷⁵ MLČOCH, Hynek. *Naše obec. Hukvaldy, 1973, s. 46.*

obyvatel, spolupracovali s odbojovou organizací „Jiskra“ a s mnoha organizacemi z okolních vesnic. V roce 1943 se uchýlila skupina na kopec Kazničov, kde se skrývala. Dne 18. 7. 1943 byli účastníci vypátrání a zatčení. Zachránili se jen ti, kteří se dále skrývali na Kazničově.

V září 1943 partyzáni vykojili vlak. Němci z pomsty pověsili pět odbojářů, mezi nimiž byl i člen odboje z Hukvald Jan Ermis a jeho přátelé. Dne 5. září došlo nejen v naší obci, ale i v okolí k řadě zatýkání.

Při příchodu Rudé armády se nacisté ještě pokusili zničit Rychaltstský most, ale nakonec se jim to nepodařilo. Osvobození zbytku Rychaltic, Dolního Sklenova, Horního Sklenova a Hukvald proběhlo 6. května 1945. V druhé světové válce padlo 22 občanů.⁷⁶

Po válce se konaly první volby do Ústavodárného národního shromáždění, ve kterém s převahou zvítězila komunistická strana a konala se první schůze Národního výboru. V 50. letech proběhlo v obci sloučení komunistické strany a roku 1956 bylo založeno v obci Jednotné zemědělské družstvo, které počalo sjednocovat zemědělské plochy.⁷⁷

7.3. Život v období komunismu

V roce 1960 proběhlo sloučení Horního a Dolního Sklenova, Hukvald a Rychatic v jeden správní celek. Hospodářský život obce se rozvíjel ve třech oblastech. Převládalo zemědělství, které se soustředilo pod Místní národní výbor, z průmyslové oblasti se vyskytoval v obci pouze pivovar. Další skupinu tvořili drobní představitelé služeb. V kulturní oblasti převládaly oslavy Prvního Máje, Vítězného února a MDŽ. V roce 1961 skončilo v obci definitivně soukromé podnikání.⁷⁸

V kronice z 60. let můžeme najít zajímavou zmínku autora, který kritizoval sdružené zemědělství a nevhodnou správu obce. Odsuzuje zrušení mnoha křesťanských svátků, Masopustu nebo chození Tří králů. Za svou kritiku byl kronikář Jan Matula vyhozen z funkce. Po normalizaci musela být kronika schválena MNV.⁷⁹

⁷⁶ MLČOCH, Hynek. *Naše obec. Hukvaldy*, 1973, s. 46-49.

⁷⁷ *Kronika Sklenov-Hukvaldy 1. díl. Hukvaldy, 1898-1959*, s. 184-187, s. 231.

⁷⁸ *Kronika Sklenov-Hukvaldy 2. díl. Hukvaldy, 1960-1984*, s. 1-38.

⁷⁹ TAMTÉŽ, s. 81-89.

Kronikář kriticky hodnotí i příjezd vojsk Varšavské smlouvy: „*Neobyčejně svízelné postavení naší vlasti však ještě nekončí, přichází nám od našich bratří pomoc v podobě okupace, která nám nadělala miliardové škody a navíc, zanechává téměř půlmilionovou armádu cizích vojsk na ochranu bolševických koryt, která nám na náš stůl nic nepřidá.*“⁸⁰

Život obce se navrátil v 70. letech (viz Obr. 9) k předchozímu tuhému režimu. Kulturní život se rozvíjel pomocí spolků: Český červený kříž, Tělovýchovná jednota Sokol, Svaz protifašistických odbojníků, Český svaz žen, Svazarm, Svaz Československého sovětského přátelství, Požární sbor a Ovocnářský a zahrádkářský sbor. V roce 1972 přibyl Klub důchodů, který se nachází v obci dodnes.⁸¹

V roce 1981 bylo schváleno přejmenování Hukvaldy-Sklenov na Hukvaldy, obec nese tento název od roku 1982 až doposud.⁸²

Obr. 9 Pohled na hukvaldské centrum v 70. letech 20. století

⁸⁰ *Kronika Sklenov-Hukvaldy 2. díl.* Hukvaldy, 1960-1984, s. 104.

⁸¹ TAMTÉŽ, s. 195-215.

⁸² TAMTÉŽ, s. 500.

7.4. Obec v období převratu v roce 1989

Předseda výboru sdělil 27. listopadu občanům, že se změnil MNV na Občanské fórum. Oficiálně bylo Občanské fórum založeno až 2. 12. roku 1989. O několik dní později se konalo jeho první shromáždění a občané si zvolili své představitele jednotlivých částí obcí. O rok později byl založen Obecní úřad.⁸³

Začalo docházet k postupnému navrácení majetku, vrácen byl hostinec „Pod hradem“, hotel Mičaník, zemědělské plochy a později v roce 1997 i církevní majetek. Obci se navrátil také Janáčkův les na Babí hoře. Někteří občané se postupně začali zabývat drobným podnikáním.⁸⁴

⁸³ *Kronika Hukvaldy 3. díl.* Hukvaldy, 1985-2001, s. 112-124.

⁸⁴ TAMTÉŽ, s. 136.

8. Významné osobnosti

8.1. Leopold Sviták

Leopold Sviták se narodil v naší rodné obci 11. 10. 1856. Od roku 1884 začal pracovat ve „vagonce“ v Kopřivnici. Sviták byl pověřen, aby strávil nějaký čas ve Francii, kde se už dříve začali zajímat o první automobily, zvláště po objevu spalovacího motoru.

Po této cestě roku 1897 organizuje zkonstruování prvního automobilu. A tak nedlouho poté vzniká automobil „Président“. Leopolda Svitáka můžeme považovat za zakladatele prvního automobilu u nás a také ve střední Evropě.

Automobil o rok později vykonal cestu do Vídně, kde byla uspořádaná výstava. V Autoalbumu Tatra se uvádí, že jel rychlostí 22,62 kilometrů za hodinu a dostal jméno podle prezidenta autoklubu Gustava Pöttinga–Persinga. Po skončení výstavy se uschoval ve vídeňském autoklubu a v roce 1919 byl slavnostně převezen do Národního technického muzea v Praze.⁸⁵

Leopold Sviták píše: *„První český automobil se stal skutečností – naše námaha nebyla marná! Řadíme se do prvních řad mezi národy, jimž se podařilo prorazit hráz, kterou nastavěla staletí. Už ne jenom železnice a formani, ale i kočáry bez koní pomohou zkrátit vzdálenosti a sblížit národy.“*⁸⁶

Roku 1900 měl Sviták nehodu a už dále nemohl automobilem jezdit, proto začal pracovat v Tatře jako technický poradce. V roce 1931 mu obec udělila čestné občanství. Nedlouho poté 10. 12. 1931 umírá. V minulosti měla Svitákův dům v pronájmu společnost Tatra, na domě se nacházela pamětní deska věnovaná v roce 1967. Dnes je Svitákův dům v soukromém vlastnictví a pamětní deska byla z domu odstraněna.⁸⁷

⁸⁵ ROSENKRANZ, Karel. *TATRA AUTOALBUM*. Brno: MS Press, 2002, s. 11-12., MLČOCH, Hynek. *Naše obec*. Hukvaldy, 1973, s. 52-53.

⁸⁶ TAMTÉŽ, s. 12.

⁸⁷ MLČOCH, Hynek. *Naše obec*. Hukvaldy, 1973, s. 52-53.

8.2. Jan Václav Sládek

Malíř Jan Václav Sládek (viz Obr. 10) se narodil na Podlesí v roce 1909. Jeho otec byl hajným a později kastelánem na hradě, kde Sládek strávil dětství. Základní školu absolvoval taktéž na Hukvaldech. Po jejím dokončení nastoupil na Příborské gymnázium. Úspěšně zde složil maturitní zkoušku a započal další studium v Praze, tentokrát na uměleckoprůmyslové škole. Souběžně studoval také filozofickou fakultu. Jan Václav Sládek se osobně znal s Leošem Janáčkem, který ho podpořil v nápadu studovat v Praze.

Obr. 10 Jan Václav Sládek v místní škole

V roce 1936 se Sládek vrací zpátky na Moravu a stává se členem Moravských sdružených výtvarných umělců. Nedlouho poté nastupuje svou kariéru učitele. Nejprve vyučuje v Českém Těšíně, později v Ostravě a na dalších místech. Zakládá také na Hukvaldech malířskou školu, která ale bohužel neměla dlouhého trvání.

Ve 40. letech nastává v jeho životě mnoho zlomových okamžiků. V roce 1944 se žení s Jarmilou Hinčicovou a roku 1948 odchází ze školství a stává se výtvarníkem. Na přelomu 40. a 50. let pracuje jako výtvarník ve Vítkovických železárnách a pořádá

svou první samostatnou výstavu v domě umění v Ostravě s názvem „Ocelové město“, za kterou získává cenu města Ostravy.

V 50. letech ve výstavách pokračuje. Je to například výstava „Příborské jaro“, „Hukvaldy – Štramberk“ a „Lašsko od jara do zimy“. V 60. i 70. letech ve svém umění pokračuje a pořádá výstavy: „Janáčkových motivů“ ve Vídni, „Písně a listy milostné“, „Psáno krví“ a „Mládí a píseň“. Tuto celou řadu výstav zakončuje v roce 1975 souborem, který je motivován obcí Hukvaldy a Leošem Janáčkem.

Jan Václav Sládek čerpal náměty ke svým výtvarným dílům především ze svého nadšení pro kraj a rodnou obec, kde se rád zejména v pozdějších letech vracel. Hlavní obdiv spatřoval v osobnosti a díle Leoše Janáčka a také v národní minulosti. Náměty děl v jeho uměleckém období prochází vývojem, ve kterém se mění motivy jeho obrazů.

V jeho prvních pracích se objevují motivy krásy rodného kraje, zejména přírodní. Na konci 30. let dochází k proměně jeho díla a obrazy se stávají dramatictější expresivnější (dílo Šebestián nebo Snímání z kříže). V dalších dílech se nechává inspirovat vitalismem (Ocelové město).

V 50. letech se objevují obrazy s tematikou historické minulosti. Sládka inspiroval zbojník Ondráš, panská robota apod. V jeho díle je rozšířená perspektiva s barevností. Na konci 50. let hledá inspiraci v osobnosti Janáčka a také pracuje s pastelem.

V roce 1964 vznikají obrazy s hudebními náměty podle Janáčkových děl (Glagolská mše a Káťa Kabanová). Sládek se tak pokouší zachytit hudebnost v obrazech a sám říká: *„Je mnoho výtvarníků, kteří se dnes snaží přetlumočit podstatu hudebního zážitku. Mnozí však zůstávají u jakéhosi muzikantského zátiší. Zastavují pohyb, aby jej mohli prožít a aby mu porozuměli i vnímatelé. Hudba je především živá, dravá syntéza, vzduch, který jitrí a rozvášňuje. A právě v tomto smyslu z ní lze vytěžit maximum.“*⁸⁸

⁸⁸ FUKAČ, Jiří a kol. *J. V. Sládek: MALÍŘOVA POCTA LEOŠI JANÁČKOVÍ*. Frýdek - Místek: Vlastivědný ústav, 1978, s. 2.

Leošem Janáčkem se zabývá především v 70. letech. Ve svých dílech používá pastely a olejové barvy. Jako další motivy můžeme zmínit motivy milostné a lidové (Píseň milostná, Píseň lidová).⁸⁹

Stejně jako Svitákovi mu byl v roce 1969 udělen titul čestného občana Hukvald, v roce 1984 navíc získal titul „zasloužilý umělec“. Na Hukvaldech se konala jeho první výstava v roce 1987 v rodné Janáčkově škole. Kromě malířského umění se Sládek věnoval spisovatelské činnosti a napsal Hukvaldské miniatury (viz příloha č. 2), Listy důvěrné nebo Lišku Bystroušku na kameni. Sládek daroval mnoho svých obrazů obci.⁹⁰

8.3. Leoš Janáček

Leoš Janáček se narodil 3. července 1854. Celá Janáčková rodina se usadila na Hukvaldech, když otec Leoše Janáčka, Jiří Janáček, získal místo učitele roku 1848 v bývalé hukvaldské škole. Dnes se v budově nachází informační centrum a Klub seniorů. Oba skladatelovi rodiče vynikali v hudbě. Jeho otec byl varhaníkem a často hrával v Rychaltském kostele. Janáčková matka Amálie Janáčková rovněž vynikala hudebním nadáním. Po smrti Jiřího Janáčka se Leošova matka sama ujímá místa varhaníka. Není proto divu, že mladý Leoš se zajímá o hudbu od nejtělejšího věku.

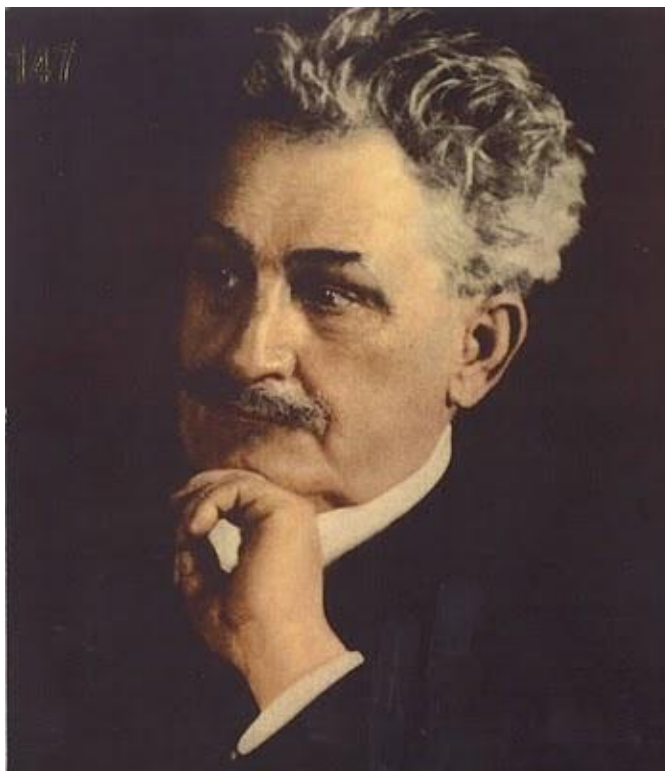
Leoš Janáček chodil do školy na Hukvaldech v letech 1859 – 1865. Poté skladatel již ve svých jedenácti letech odjíždí do Brna. Rok po jeho odjezdu umírá jeho otec a většina rodiny se kvůli nepříznivé pracovní situaci z Hukvald stěhuje. Amálie Janáčková se později přestěhuje do Brna.

Roku 1881 si Leoš Janáček (viz Obr. 11) bere za manželku Zdeňku Schulzovou. O dva roky později se novomanželům narodí dcera Olga, která nebyla jejich jediným dítětem. V roce 1888 se jim narodil syn Vladimír, ale ten o dva roky později umírá. V tomto období roku 1884 umírá Amálie Janáčková a je pohřbena v Rychalticích stejně jako její manžel Jiří. Jejich ostatky byly v roce 1947 převezeny na hukvaldský hřbitov.⁹¹

⁸⁹ FUKAČ, Jiří a kol. *J. V. Sládek: MALÍŘOVA POCTA LEOŠI JANÁČKOVÍ*. Frýdek - Místek: Vlastivědný ústav, 1978, s. 3-17.

⁹⁰ *Kronika Sklenov-Hukvaldy 2. díl*. Hukvaldy, 1960-1984, s. 575, s. 125.

⁹¹ PROCHÁZKOVÁ, Jarmila. *NAROZEN NA HUKVALDECH*. Brno: Moravské zemské muzeum, 1994, s. 22-33.

Obr. 11 Leoš Janáček

V roce 1876 se Janáček začíná hudebně realizovat v Besedě Brněnské, avšak kvůli neshodám ji o dva roky později opouští a začíná se více věnovat skladatelské činnosti. V této době se Janáček zajímá o lidový folklór a vzniká jeho práce s názvem Valašské tance.

Na Hukvaldy se rád vracel, proto si pronajal jednu místnost v domě Vincence Sládka. Se Sládkovými udržoval Janáček velice dobré přátelské styky. Inspiraci pro svou hudební tvorbu hledal v rodném kraji. Janáček se stává lidovým sběratelem a naslouchá lidovým písním, navštěvuje vesnický kulturní program, účastní se hraní kuželek v hostinci U Gobrů. Při jeho návštěvách si na Hukvaldy zve mnoho svých přátel a hostů. Přátelil se s mnoha místními obyvateli, mezi jeho přátele patřil majitel hotelu Mičaník nebo starosta Hukvald. Velmi se mu líbila hasičská kapela Jana Návrata. Zapojoval se všemožným způsobem do obecního života, proto se stal členem místního Sokola. V roce 1902 Janáčková dcera Olga odjíždí na pozvání příbuzných do Petrohradu, kde onemocní tyfem. Tato choroba se jí stane osudnou 24. 2. 1903, kdy mladá Olga umírá. Její smrti předcházely nemoci, které ji sužovaly už od dětství.⁹²

⁹² PROCHÁZKOVÁ, Jarmila. *NAROZEN NA HUKVALDECH*. Brno: Moravské zemské muzeum, 1994, s. 36-55.

Po smrti dcery se Janáček realizuje především v hudbě a začínají vznikat jeho velkolepá díla. Nejdříve Její Pastorkyňa, jejíž premiéra byla v roce 1924, Výlety pana Broučka, Káťa Kabanová, Příhody Lišky Bystroušky a Věc Makropulos. Po premiéře opery Její Pastorkyňa se z Janáčka stává významný hudební skladatel. Na Hukvaldy se Janáček stále rád vrací, zvláště v období letních prázdnin. V roce 1921 mu jeho švagrová prodává domek, který se nachází na Podoboří a kupuje si i kus pozemku, který se nachází na Babí hoře. Obec si Janáčka velmi vážila, a proto mu v roce 1917 udělila čestné občanství Hukvald.⁹³

Janáček obdivoval především přírodní krásy Hukvald. Přítelkyni Kamile píše: *„Tož jsem zase v té krásné zdejší krajině. To bychom šli oborou, daňci vlevo vpravo – krásné rovné cesty na dvě hodiny! A šli bychom chodníčkem k lázním a k řece Ondřejnici: měkký vysypaný chodník a voda šplouchající a v ní rybiček vzácných. A šli bychom bílou silnicí na Měrkovice a tři krásné vrchy Ondřejníky, jednou tak vysoké jako kopce Písecké, by se udiveně dívaly. A šli bychom do mého lesa: a z vrcholku rozhled na půl světa valašského a lašského.“*⁹⁴

S jeho uměleckou tvorbou a rodnou vesnicí se pojí Janáčková známá opera s názvem Příhody Lišky Bystroušky. Často vyrážel s myslivci do obory pozorovat lišky a to ho nejspíš inspirovalo.

Na Janáčkovu počest byla na jeho rodném domě vystavena pamětní deska a obec mu prokázala poctu tím, že uspořádala v roce 1926 rozsáhlé oslavy, které se konaly v hotelu Míčaník.

Leoš Janáček se během svého manželství zajímal také o jiné ženy. Šlo například o Františku Rakowitschovou a později o známou Kamilu Stosslovou, kterou pozval Janáček i s její rodinou 30. července roku 1928 na Hukvaldy. Janáček se svými hosty podnikal řadu výletů do okolí. Jejich idylu přerušil zhoršující se Janáčkův stav. Kvůli tomu byl dne 10. 8. roku 1928 převezen do nemocnice, kde 12. 8. 1928 zemřel. O tři dny později se konal jeho pohřeb v Brně.⁹⁵

⁹³ PROCHÁZKOVÁ, Jarmila. *NAROZEN NA HUKVALDECH*. Brno: Moravské zemské muzeum, 1994, s. 58-60.

⁹⁴ TAMTÉŽ, s. 66.

⁹⁵ TAMTÉŽ, s. 69-89.

8.3.1. Janáčkův památník, Liška Bystouška a Janáčkova lavička

Janáček odkázal veškeré své lesní pozemky, které vlastnil na Babí hoře obci, pod podmínkou, že zůstanou ve stejném stavu. Svůj dům (viz Obr. 12) odkázal také obci a přispěl na jeho budoucí údržbu. Ještě před Janáčkovou smrtí prošel domek rozsáhlou rekonstrukcí. Janáčkův domek byl slavnostně otevřen veřejnosti 17. července 1933. V roce 1948 byla u domu odhalena plastika Augustina Handzela. Za druhé světové války v něm bydlel četnický strážmistr Schimerle. Po převratu v roce 1948 dům obýval místní učitel.

Obec měla pod svou správou památník až do roku 1959, kdy přešel pod ONV. Od roku 1962 ho měl pod svou správou Český hudební fond v Praze a ten dům přeměnil na muzeum. Zajímavá byla expozice „Leoš Janáček a Laško“.⁹⁶

V roce 1994 daroval Český hudební fond v Praze Janáčkův památník Nadaci Leoše Janáčka, která se nachází v Brně. V roce 1999 prošel památník rozsáhlou rekonstrukcí, jejímž cílem bylo uvedení domu do původního stavu, když zde ještě Janáček žil. Od roku 2000 je opět zpřístupněn veřejnosti a návštěvníci si mohou prohlédnout rodný interiér, výstavu fotografií a hudební salónek. Dům již dlouho není ve vlastnictví obce, a to přesto, že ho Janáček obci odkázal. V roce 1959 byla do obory umístěna socha Lišky Bystroušky, o které se říká, že když si ji někdo pohladí, tak mu splní přání. Původní podoba lišky byla jiná, než dnes. Na území Janáčkova pozemku na Babí hoře se nachází Janáčkova lavička, kterou upravil místní Klub českých turistů.⁹⁷

Obr. 12 Památník Leoše Janáčka

⁹⁶ PROCHÁZKOVÁ, Jarmila. *NAROZEN NA HUKVALDECH*. Brno: Moravské zemské muzeum, 1994, s. 90.

⁹⁷ NĚMCOVÁ, Alena. Památník Leoše Janáčka opět v provozu. *Hukvaldský občasník*. 2000, č. 4, s. 23-24.

8.3.2. Janáčkovo hudební Laško

Od roku 1948 vznikl ve Frýdku-Místku pod záštitou kraje festival Janáčkovo hudební Laško. Zpočátku se konal jen ve Frýdku-Místku, ale od roku 1955 začal spolupracovat s obcí Hukvaldy. U první příležitosti se v hotelu Mičaník uskutečnila přednáška o Lašsku.

V roce 1956 je festival Janáčkovo hudební Laško uspořádán poprvé na Hukvaldech ve dvoudenním programu. Program se konal na hradě a v hotelu Mičaník, kde se pořádaly koncerty a divadelní představení pod názvem „Svátky písní a tanců“. Je také organizováno první představení, které se konalo v oborním amfiteátru s názvem Noc na Karlštejně.⁹⁸

Po převratu spadlo Janáčkovo hudební Laško pod Muzeum Beskyd ve Frýdku-Místku. Poslední zmínku o festivalu nacházíme v roce 1997. Za dobu svého působení se na festivalu odehrála řada Janáčkových představení jako například Příhody lišky Bystroušky, Káťa Kabanová a Její pastorkyňa.⁹⁹

8.3.3. Janáčkovy rodné školy

V roce 1978 se obnovila pamětní deska na Janáčkově rodné škole. Po založení školy ve Sklenově se rodná škola využila jako vzdělávací středisko a navíc v ní byla až do poloviny 90 let umístěna školka.¹⁰⁰

Rodná škola (viz Obr. 13) Leoše Janáčka prošla rozsáhlým vývojem. V roce 2004 byla zrekonstruována a využita jako pamětní síň a výstavní galerie, kde se konaly po mnoho let umělecké výstavy. V druhé etapě rekonstrukce se zrekonstruovalo nádvoří s altánkem. V dnešní době slouží rodný dům jako informační centrum, výstavy se zde prozatím nekonají.¹⁰¹

⁹⁸ *Kronika Sklenov-Hukvaldy 1. díl.* Hukvaldy, 1898-1959, s. 246-269.

⁹⁹ *Kronika Hukvaldy 3. díl.* Hukvaldy, 1985-2001, s. 321.

¹⁰⁰ TAMTÉŽ, s. 106-107.

¹⁰¹ *Kronika Hukvaldy 4. díl.* Hukvaldy, 2002-2013, s. 165.

Obr. 13 Rodná škola Leoše Janáčka

8.3.4. Janáčkův chodníček

Na Janáčkovu počest každý rok pořádá Klub českých turistů pěší pochod s názvem „Po zarostlém chodníčku“. První pochod se uskutečnil 15. května 1987 a měl start i cíl na sklenovském hřišti. O rok později se změnilo místo startu a pochod od té doby začíná i končí na místním „koupališti“.¹⁰²

Trasa chodníčku je vedena přes nejzajímavější místa, které navštěvoval Janáček. Vede přes hrad a celou oboru, kde zahýbá směrem na Kozlovice, odkud se vyjde na kopec Kubánkov. Na Kubánkově je většinou pro účastníky přichystáno občerstvení. Trasa pokračuje přes Babí horu, kde se nachází památná Janáčková lavička. Cíl je opět na koupališti. Trasa měří přibližně 10 km a účastníci při zdolání trasy dostanou diplom. Pochod se opakuje i na podzim a nese název „Po zarostlém chodníčku – spadáním listím“.

¹⁰² ELBEL, Tomáš. Po zarostlém chodníčku jsme letos pochodovali po dvacáté. *Hukvaldský občasník*. 2001, č. 6, s. 26-28.

9. Současná kultura, sportovní využití a znak Hukvald

9.1. Rychaltský kulturní dům a společensko-vzdělávací centrum

Na konci 50. let došlo k výstavbě kulturního domu v Rychalticích, který byl dokončen v roce 1962. Kulturní dům byl postaven z bývalého hostince. V současné době není využíván.¹⁰³

V roce 2009 došlo k rekonstrukci budovy, která je součástí fary v Rychalticích. Na jejím místě bylo místním knězem zřízeno společenské centrum, které mohou navštěvovat děti. Konají se zde různé zájmové aktivity a kroužky.¹⁰⁴

9.2. Tropic Hukvaldy

V 90. letech si na Hukvaldech založili manželé Rekovi exotickou firmu Tropic, kde začali pěstovat exotické druhy rostlin a orchidejí. V dnešní době firma pěstuje ve svých tropických a subtropických sklenících mnoho zahraničních rostlin. Velkou zajímavostí je puma, kterou chovají a masožravě rostliny. Firma Tropic je přístupná nejen místním občanům, ale také turistům, kteří v letních měsících firmu hojně navštěvují.¹⁰⁵

9.3. Heraldický znak Hukvald

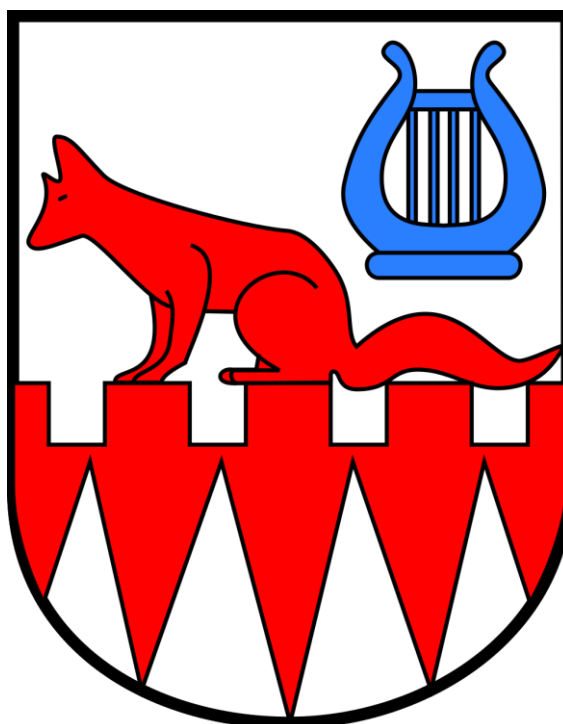
V roce 1993 byl schválen návrh o přidělení heraldického znaku (viz Obr. 14) a praporu obci Hukvaldy. Dolní část znaku je převzata od olomouckých biskupů, jejichž znakem byl červený štít se stříbrnými kužely. Kužele jsou 4, protože obec tvoří čtyři části, cimbuřový řez je symbolem hradu. Horní část tvoří liška, která symbolizuje osobnost Leoše Janáčka. Lyra je symbolem hudby, kterou Janáček vytvářel.¹⁰⁶

¹⁰³ *Kronika Sklenov-Hukvaldy 2. díl. Hukvaldy, 1960-1985, s. 58.*

¹⁰⁴ JEDRZEJSKI, Dariusz. Společenské centrum v Rychalticích. *Hukvaldský občasník*. 2009, č. 3, s. 24-25.

¹⁰⁵ *Kronika Hukvaldy 3. díl. Hukvaldy, 1985-2001, s. 153.*

¹⁰⁶ TAMTÉŽ, s. 199-200.

Obr. 14 Heraldický znak

9.4. Hukvaldský mini pivovar

Jedná se o menší rodinný pivovar, který vznikl v roce 2003. Vaří se zde kvasnicové pivo, světlá a černá 12 a světlá 10 a 14. Majitelé chtějí navazovat na tradici pivovaru, který na Hukvaldech vznikl v roce 1567, ale v 70. letech minulého století bohužel zanikl. Původně se pivo mělo jmenovat Ondráš, ale tento název byl již obsazen. Dnes nese název „Hukvaldské pivo“.¹⁰⁷

9.5. Golf na Hukvaldech

Dne 13. srpna roku 2011 se poprvé otevřelo golfové hřiště na Hukvaldech. Hřiště je přírodního rázu a v současné době je v provozu 9 jamek. Hraje se zde tzv. zimní golf do doby, než se vybudují profesionální greeny. Je založena golfová škola pro matky, seniory a golfová školička pro děti. Pokročilejší můžou získat zelenou kartu.¹⁰⁸

¹⁰⁷ MINIPIVOVAR A POHOSTINSTVÍ U ZASTÁVKY. *Pivovar-hukvaldy* [online]. 2013 [cit. 2013-04-06]. Dostupné z: <http://www.pivovar-hukvaldy.cz/>

¹⁰⁸ Golf Klub Hukvaldy. *Golfhukvaldy* [online]. 2012 [cit. 2013-04-06]. Dostupné z: <http://www.golfhukvaldy.cz/>

9.6. Sportovní využití

Na Hukvadech se nacházejí tenisové kurty, které byly postaveny na počátku 70. let 20. století. Hrát se na nich začalo o několik let později. Tenisový oddíl byl založen v roce 1978. Nyní se tenis hraje na dvou kurtech. Z dalších sportovišť můžeme zmínit hřiště na beach volejbal a fotbalové hřiště. Zajímavostí je běh Terryho Foxe, který každoročně obec pořádá. Prostředky z výtěžku jsou použity na pomoc v boji s rakovinou.¹⁰⁹

Od roku 1999 vede přes naši obec cyklotrasa s názvem „Historie hukvaldského panství“. Je 40 km dlouhá a začíná na Olešné, odkud vede přes Palkovice na Hukvaldy a poté zpátky přes Místek na Olešnou.¹¹⁰

Obcí křížuje řada naučných stezek. Nejmladší stezkou je „Naučná stezka Hradní vrch“, která je okružní a vede kolem hradu. Z dalších je to „Naučná stezka Janáčkův chodníček“, která má žlutou barvu a vede směrem do Kozlovic a končí na Kubánkově. Turistickou senzací se stal „Vláček Podhoráček“, který převáží turisty z Kozlovic na Hukvaldy.¹¹¹

Již zmiňovanou turistickou aktivitou je Janáčkův chodníček, který od roku 1987 pořádají hukvaldští turisté, kteří jsou součástí TJ Sokol Hukvaldy. Kromě Janáčkovy chodníčku podnikají turisté řadu akcí jako Novoroční výstup na Kubánkov, Výstup na okolní kopce a mnoho zájezdů do zahraničí.

V roce 2002 vyhrály Hukvaldy krajské kolo soutěže o Vesnici roku. Porota hodnotila především kulturní památky v obci, ekologii, školství a ostatní.¹¹²

9.7. Hukvaldy jako umělecké prostředí

Na hukvaldském hradě se natáčelo mnoho filmů, například Zaviš a Kunhuta. Mezi významnější filmy patřil Lev s Bílou hřívou, který pojednává o životě Janáčka. Do filmu byli zapojeni i místní obyvatelé. Růžena Svobodová se nechala inspirovat ve

¹⁰⁹ ELBEL, Tomáš. Tenisté oslavili 25 let činnosti oddílu. *Hukvaldský občasník*. 2003, č. 4, s. 23-24.

¹¹⁰ KLEČKOVÁ, Karla. Otevření cyklotrasy. *Hukvaldský občasník*. 1999, č. 3, s. 5-6.

¹¹¹ PÁLENÍKOVÁ, Iva. Janáčkovým krajem po naučných stezkách. *Hukvaldský občasník*. 2000, č. 6, s. 28-29.

¹¹² MICHNOVÁ, Jaroslava. 1. místo v soutěži Vesnice roku 2002. *Hukvaldský občasník*. 2002, č. 3, s. 5.

své knize Černí myslivci kardinálem Fürstenbergem a jeho družinou, vypráví o neohrožené skupině, která vyjížděla lovit do okolních lesů.¹¹³

Další zajímavé ztvárnění tentokrát hukvaldského povstání z roku 1695, zpodobňuje kniha Bohumíra Četyny-Jednou za slunovratu. Postavou Leoše Janáčka byl uchvácen fotograf Josef Sudek, který v průběhu dvaceti let nafotil nádherné fotky z prostředí Hukvald. Fotografie jsou zaměřeny na památky a místa, s kterými byl Leoš Janáček spojen. Z fotografického materiálu vznikla kniha a dokument.¹¹⁴

¹¹³ *Kronika Sklenov-Hukvaldy 2. díl.* Hukvaldy, 1960-1985, s. 597., *Kronika Hukvaldy 3. díl.* Hukvaldy, 1985-2001, s. 39.

¹¹⁴ TICHÁNEK, Jiří. *Selské povstání na Hukvaldském panství roku 1695*. Kopřivnice: Městský úřad, 1995, s. 60.

10. Současné umění a umělci v obci

10.1. Mezinárodní festival Janáčkovy Hukvaldy

První ročník festivalu se uskutečnil v roce 1994 za podpory obce Hukvaldy, Magistrátu města Ostravy, Janáčkovy filharmonie, společnosti Janáčkovy Hukvaldy, Janáčkovy nadace Brno, Ostravské konzervatoře a Ministerstva kultury České republiky. První záštitu festivalu převzal Václav Klaus, později úlohu převzala jeho manželka Livia Klausová. Organizační správu festivalu zajistilo Státní divadlo Ostrava. Zahájení prvního ročníku proběhlo v hradní mottě a v průběhu programu se představení organizovala i v odborním amfiteátru. První představení neslo název Příhody Lišky Bystroušky. Celkově trval program prvního ročníku 6 dní.¹¹⁵

Festival (viz Obr. 15) se zabývá především hudbou, ať už komorní, symfonickou nebo instrumentální. Součástí je i divadelní tvorba a výstavy různých druhů umění, například fotografií. Nejvíce festival spolupracuje s Národním divadlem Moravskoslezským a Janáčkovou filharmonií. Festival probíhá pod správou Fondu Janáčkovy Hukvaldy, který vznikl jako občanské sdružení v roce 1995. Jeho cílem je navázat na Janáčkův odkaz a dále ho rozvíjet. Rovněž si klade za cíl podporovat rozvíjející se mladé umělce. V rámci festivalu se v roce 2009 začala pořádat Mezinárodní pěvecká soutěž. Mohli se zúčastnit všichni nadaní umělci z České republiky, ať už s písňovou nebo operní tvorbou. Kvůli nákladům se však již dnes nekoná. Kromě pořádání festivalu si klade za cíl rozvíjet kulturu v obci a v kraji. Fond Janáčkovy Hukvaldy je rovněž provozovatelem hradu, kde organizuje veškerý program.

Obr. 15 Mezinárodní festival Janáčkovy Hukvaldy

¹¹⁵ *Kronika Hukvaldy 3. díl. Hukvaldy, 1985-2001, s. 153, s. 239-241.*

Festival se snaží spolupracovat s obcí, kterou zapojuje do organizace. Několikrát byli do představení zapojeni žáci Základní školy Leoše Janáčka, kteří ve vystoupeních účinkovali. V minulém roce byly také v rámci festivalu vystaveny kresby žáků základní školy. Hudební festival je od roku 1998 členem Asociace hudebních festivalů České republiky. Zejména je oblíbený díky prostředí, v kterém se představení konají. Nejčastěji je to pod širým nebem v amfiteátru a v hradní mottě hradu. Za nepříznivého počasí se program přesune do sálu Základní školy Leoše Janáčka. Mnohé vystoupení se konají také v Rychaltském kostele a v nově zrekonstruovaném hotelu. Festival je financován především sponzory, kteří se však každým rokem mění. Hojně je festival navštěvován zejména při vystoupeních známých osobností. Oblíbené jsou u diváků také divadelní představení, například v podobě Těšínského divadla.

Novinkou festivalu se od minulého roku stalo vystupování v jiných městech. Minulý rok to bylo na zámku ve Frýdku-Místku a letos přibude i město Příbor. Město Příbor je zvoleno záměrně, protože se v něm narodila matka Leoše Janáčka. Vystoupení by se mělo konat v piaristickém klášteře.

Letošní koncert zahájí známý Pavel Haas Quartet. Poprvé zde vystoupí Janáčkova filharmonie Brno. Mladé lidi zajisté zaujme koncert s názvem „Od baroka po Beatles“ v netradičním provedení. Pro dospělé a děti je připravena Těsnohlídkova Liška Bystrouška.¹¹⁶

10.2. Malíř Ivo Ševčík

Ivo Ševčík se narodil 28. 11. roku 1984 ve Frýdku-Místku. Od svých 5 let žije na Hukvaldech. Studoval uměleckou školu a počítačovou grafiku. O výtvarné umění se zajímá od dětství. V roce 2006 mu nemoc proměnila život a on zcela změnil svou životní filozofii, kdy se začal zajímat o duchovní nauky. V této době se pro něj malování stává primárním.

V průběhu let prošla jeho tvorba mnoha experimenty, především v podobě různých technik. Maluje především olejovými a akrylovými barvami. Zkouší suché techniky, skici a abstraktní motivy. V roce 2008 se soustřeďuje na obrazy s pozitivní

¹¹⁶ Interview s Bohdanou RYWIKOVOU (archiv autorky), ředitelka Fondu Janáčkovy Hukvaldy. Ostrava 29. 3. 2013., Mezinárodní hudební festival Janáčkovy Hukvaldy. *Janackovyhukvaldy* [online]. 2011 [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.janackovyhukvaldy.cz/cz/festival/>

tématikou, na přírodní motivy a mandaly. V roce 2011 jsou výstavy orientovány na anděly, archanděly a jiné duchovní bytosti. V současné době se věnuje tvorbě obrazů s duchovním a ezoterickým motivem, také přírodní krajinu zobrazuje s duchovním podtextem (viz Obr. 16). Novinkou v tvorbě jsou dětské motivy.

Obr. 16 Jeden z obrazů Iva Ševčíka

Jeho první výstava se uskutečnila v roce 2010 ve frýdecké Etno restauraci a nesla název „Kouzlo přírody“. V průběhu let se jeho výstavy uskutečnily v Novém Jičíně, v Brně, Lounech a na jiných místech.

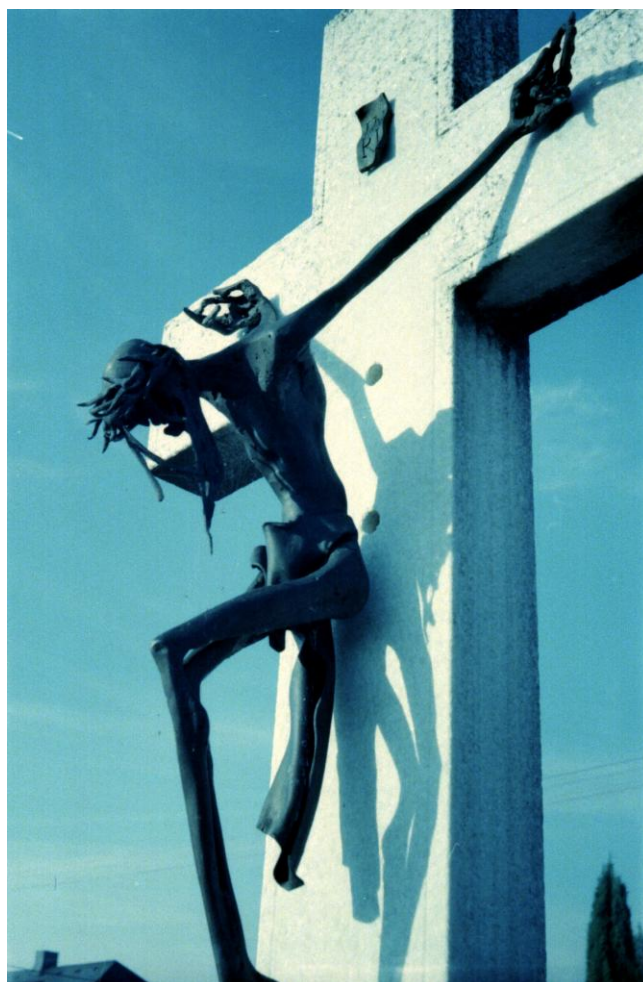
Většina jeho obrazů vznikla na Hukvaldech, kde ho inspirovala přírodní krajina, kulturní prostředí, ale i samotná celková energie těchto míst. Minulý rok se uskutečnila výstava obrazů i na Hukvaldech s názvem „Svět harmonie“. Ivo Ševčík se z další tvorby věnuje kolážím a pro děti vyrábí pexesa a leporela. V tomto roce plánuje výstavy v Praze a Bratislavě.¹¹⁷

¹¹⁷ Interview s Ivo ŠEVČÍKEM (archiv autorky), nar. 1984, malíř. Hukvaldy 29. 3. 2013.

10.3. Fotograf Miroslav Uherek

Miroslav Uherek se narodil 4. 5. 1981, na Hukvaldech žije od narození. Navštěvoval střední školu ve Frýdku-Místku. O focení se začal zajímat, když poprvé dostal fotoaparát Flexareta 6, od té doby fotografuje černobílé analogové fotografie.

Mezi jeho nejčastější motivy patří zejména barokní sochy a panoramatická krajina, je velkým obdivovatelem Josefa Sudka, který na Hukvaldech v 70. letech 20. století fotografoval. V jeho fotografiích můžeme najít i motiv smrti: „pokud chce člověk rozumět kráse, musí porozumět i ošklivosti“. Motiv smrti hledá v navštěvování hřbitovů a starých domů, také fotí kříže (viz Obr. 17). Ve fotografování se zaměřuje především na místa a věci, kterých si lidé v dnešní době příliš nevšímají, specifická je především jeho fotografická sbírka s názvem „Mrtví cest“.

Obr. 17 Fotografie kříže od Miroslava Uherka

Jeho první výstava se uskutečnila 16. 9. 2011 v Kulturním domě ve Frýdku-Místku a nesla název „Beznadějná mnohost“. K vidění bylo mnoho netradičních fotografií z netradičního prostředí. Některé fotografie Miroslava Uherka jsou z prostředí Hukvald. Fascinuje ho osobnost Leoše Janáčka, ale prozatím je však pro něj tento motiv neuchopitelný.

Nyní se zajímá o focení pomocí digitální zrcadlovky a o experimenty s HDR fotografií. Zaměřuje se na focení pomocí časoměrného snímku, z kterého může vytvořit animaci například „noční oblohy“. Tvorba Miroslava Uherka prochází neustálým vývojem.¹¹⁸

¹¹⁸ *Interview s Miroslavem Uherkem (archiv autorky)*, nar. 1981, fotograf. Hukvaldy 11. 4. 2013.

11. Praktická část, využití ve školství

Bakalářská práce je určena především pro učitele Základní školy Leoše Janáčka, kteří by práci mohli využít k bližšímu seznámení dětí s rodnou obcí. Pro výuku může být využita především historická část, která pojednává o významném postavení, jež obec v historii nesla. Toto významné postavení obec získala především kvůli dobré strategické poloze hradu. Na historii poukazuje mnoho dalších památek a míst, ať už dávno zaniklých nebo v současné době ještě existujících. Učitelé mohou využít mnoho výukových metod k seznámení s historií obce, ať už ve formě výkladu nebo zábavných cvičení a her. Cílem praktické části je ukázat na jednu z možných variant využití práce v podobě vlastivědné vycházky a metodického listu.

11.1. Vlastivědná vycházka

Vlastivědná vycházka je určena vyšším ročníkům základní školy. Místo, kde se nachází škola je příznačné pro start vycházky. Učitelé ještě před startem seznámí žáky s programem a rozdají jim mapky (viz příloha č. 3), podle kterých vycházka povede. Cílem vycházky je seznámit žáky s nejnámějšími památkami a místy, které se v obci nacházejí.

Prvním místem zastávky je dům, ve kterém bydlel vynálezce prvního automobilu ve střední Evropě - Leopold Sviták. V současné době je dům v soukromém vlastnictví, takže poslouží pouze výklad, orientující se na Svitákovu biografii a jeho největší vynález, kterým přispěl k rozvoji technické civilizace za bývalého Rakousko-Uherska. Druhým cílem je seznámení žáků s Podzámčím, kde se nachází kostel sv. Maxmiliána z roku 1769. Do kostela je možné také nahlédnout a poukázat na výzdobu kostela. Významnou památkou je zámek, jehož součástí je zámecká zahrada. Vzhledem k tomu, že v současné době zámek není využíván, postačí, když se žáci seznámí s jeho historií a s kardinálem Fürstenbergem, který zámek spolu se zahradou založil mezi léty 1854-1855. Během exkurze na Podzámčí můžeme žákům připomenout, že se na místě dnešního skladu Moravských vinařských závodů nacházel kdysi pivovar. Následuje rodný dům Leoše Janáčka, který řadu let sloužil převážně jako škola. Otec Leoše Janáčka zde vyučoval a mnoho let bydlel. V současné době se v budově nachází informační centrum.

Vlastivědná vycházka by měla pokračovat oborou, kde se zaměříme na důvod jejího vzniku a historii. Součástí obory jsou dvě významné památky, které souvisí s Leošem Janáčkem. Jedná se o amfiteátr, na němž se i dnes pořádají koncerty a druhou památkou je socha Lišky Bystroušky, která je v oboře umístěna od roku 1959, ale původně vypadala jinak, než dnes. Mezi hlavní cíl vycházky patří hrad Hukvaldy, kde si větší skupiny mohou objednat průvodce, aby je seznámil s podrobnější historií, což je možné při vycházce využít. Žáky zajisté zaujme, že hrad byl v minulosti tak významným mocenským centrem a dlouhou dobu pod hukvaldské panství náleželo 5 velkých měst.

Posledním cílem vlastivědné vycházky je dům, který Janáček v pozdějším věku svého života koupil a před svou smrtí ho odkázal obci. Památník Leoše Janáčka má v současné době pod svou správou Nadace Leoše Janáčka, je přístupný veřejnosti a jsou zde možné prohlídky s výkladem. Tím končí vlastivědná vycházka a žáci se mohou vrátit do školy.

Pro zkvalitnění výsledků vycházky je efektivní vést ve škole diskuzi, žáci mohou říct, jestli se jim exkurze líbila nebo zda mají nějaké připomínky. Vlastivědná vycházka je vhodným prostředkem výuky i pro školy z jiných obcí a měst.

11.2. Metodický list

Metodický list je určen dětem základní školy. Cílovou skupinou je 8. a 9. ročník. List může být použit k výuce žáků především v dějepisu nebo českém jazyce. Úkoly mají především ověřovat dosavadní znalosti žáků. Metodický list si klade za cíl procvičit danou látku.

1) V prvním úkolu si žáci v rámci hodiny českého jazyka zahrají „úřadování“ na hradě. Žáci si mezi sebou rozdělí jednotlivé role: hejtmana, fojta, duchovního písaře, šafáře aj. a pokusí se s učitelovou pomocí předvést, jak to na hradě kdysi fungovalo.

2) Druhý úkol nese název: Hádej, kdo jsem? Hádej, co jsem? Žákovým úkolem je uhádnout název dané věci nebo jméno osoby. V některých místech doplní i odpovědi na prázdná místa v textu.

a) Byl jsem založen v 16 století biskupem Vilémem Prusinovským, v minulosti jsem byl významný svou dlouholetou tradicí.....(vaření piva). V současné době jsou na mém místě sklady Moravských vinařských závodů. Co jsem? **Pivovar**

b) Byla jsem také založena Vilémem Prusinovským původně na jiném místě, než se nacházím dnes. Biskup mě založil, protože dostal darem 20.....(daňků). V současné době jsem hojně navštěvována turisty. Co jsem? **Obora**

c) Založili mě v roce 1927. V době druhé světové války ve mně byla zřízena četnická stanice, kde pobývali němečtí důstojníci. Teď se pyšním tím, že jsem nově zrekonstruován. Co jsem? **Hotel**

d) Zkonstruoval jsem první automobil ve střední Evropě. Bohužel o několik let později jsem měl nehodu a už jsem nemohl automobilem jezdit, proto jsem pracoval jako technický poradce. Bydlel jsem v chatě, kterou později měla řadu let ve vlastnictví společnost Tatra. Kdo jsem? **Leopold Sviták**

3) Samostatná práce pro žáky. Žáci se rozdělí do skupinek a budou mít za úkol zjistit o jedné z vybraných věcí její historii a k tomu také sesbírat obrázkový materiál. K práci mohou využít počítačovou učebnu. Témata: Rychalský kostel, hřebčín, zámek, hrad, obora apod.

4) Co podle vás představují fotografie? Jak souvisí s obcí Hukvaldy?

Obr. 18 Hřebčinec

Obr. 19 Centrum Hukvald v 19. století

5) Kdo je autorem textu: „Tož jsem zase v té krásné zdejší krajině. To bychom šli oborou, daňci vlevo vpravo – krásné rovné cesty na dvě hodiny! A šli bychom chodníčkem k lázním a k řece Ondřejnici: měkký vysypaný chodník a voda šplouchající a v ní rybiček vzácných. A šli bychom bílou silnicí na Měrkovice a tři krásné vrchy Ondřejníky, jednou tak vysoké jako kopce Písecké, by se udiveně dívaly. A šli bychom do mého lesa: a z vrcholku rozhled na půl světa valašského a lašského.“

NÁPOVĚDU NALEZNETE V TAJENCE

Jedná se o první jméno malíře, který pochází z Hukvald, jeho obrazy jsou vystaveny ve škole.

Jde o spolek, který byl na Hukvaldech založen v roce 1887 a je zde dosud. Jeho úkolem je pomáhat lidem.

Naši obec za války okupovali...?

Ve škole je kroužek s názvem...?

Místo, kde se chovali andaluští koně?

V prostorách hradu, je jedinou zachovalou památkou hradní...?

Kdo v historii převážně vlastnil hrad?

			J	A	N									
		H	A	S	I	Č	S	K	Ý		S	B	O	R
			N	A	C	I	S	T	I					
	L	A	Š	Á	N	É	K							
H	Ř	E	B	Č	Í	N								
K	A	P	L	E										
	B	I	S	K	U	P								

Závěr

První část práce se zabývá historií a vývojem hukvaldského panství, které mělo své správní centrum právě na Hukvaldech. Je neuvěřitelné, že tak malá vesnička měla v minulosti rozhodující správní postavení, a patřila pod ní i Moravská Ostrava. S historií Hukvald jsou neodmyslitelně spjati olomoučtí biskupové, kteří měli významný vliv až do poloviny 19. století. Součástí tohoto správního centra byl hrad, který plnil vojenskou úlohu až do doby, kdy byla úřednická správa přenesena na Podzámčí a nedlouho poté došlo k rozsáhlému požáru, který hrad zcela zdevastoval. Cílem historické části bylo i popsání běžného života obyvatel, ať už z hlediska panských povinností, hospodářství a tradic.

Kromě historie hradu jsem se zabývala i dalšími památkami, které vznikly v minulosti, jako příklad můžeme uvést zámek, kostely apod. Mým cílem bylo také popsat historii přidružených obcí, které k Hukvaldům náleží. Jedná se o Rychaltice a Horní a Dolní Sklenov. V neposlední řadě pojednává práce o vývoji školství. V minulosti se zde nacházela škola na Hukvaldech a v Rychalticích.

V další části práce došlo k charakteristice významných osobností, jež byly s obcí v minulosti spjaty. Jedná se o Leopolda Svitáka, prvního tvůrce automobilu ve střední Evropě. Leoše Janáčka, který je dodnes považován za jednoho z nejlepších hudebních skladatelů ať už v České republice nebo ve světě a malíře Jana Václava Sládka.

Druhá část práce pojednává o současném vývoji obce, který je zaměřen především na kulturní rozvoj. Jsou zde zmíněny současné kulturní aktivity, ale i rozvíjející se umělci, kteří jsou rodáci obce, a které Hukvaldy inspirovaly, a proto je zahrnují do své tvorby. V práci představuji kulturní předpoklady, ale v menší míře také zmiňuji přírodní a turistické možnosti.

Jelikož se jedná o bakalářskou práci pedagogickou, byla do práce aplikována praktická část, která pojednává o možném využití práce ve školství. Do praktické části byla zahrnuta vlastivědná vycházka pro žáky, která má pomáhat k lepšímu seznámení s historickým prostředím obce. Pro ověření znalostí žáků může učitel využít metodický list, který pomocí hádanek, obrázkových úkolů a jiných pomáhá k ověření nabytých znalostí a také částí, které by dětem mohly činit nějaké potíže, a je potřeba je procvičit.

Práci mohou využít zejména učitelé dějepisu a českého jazyka, ale i jiné obory, například jako průřezové téma.

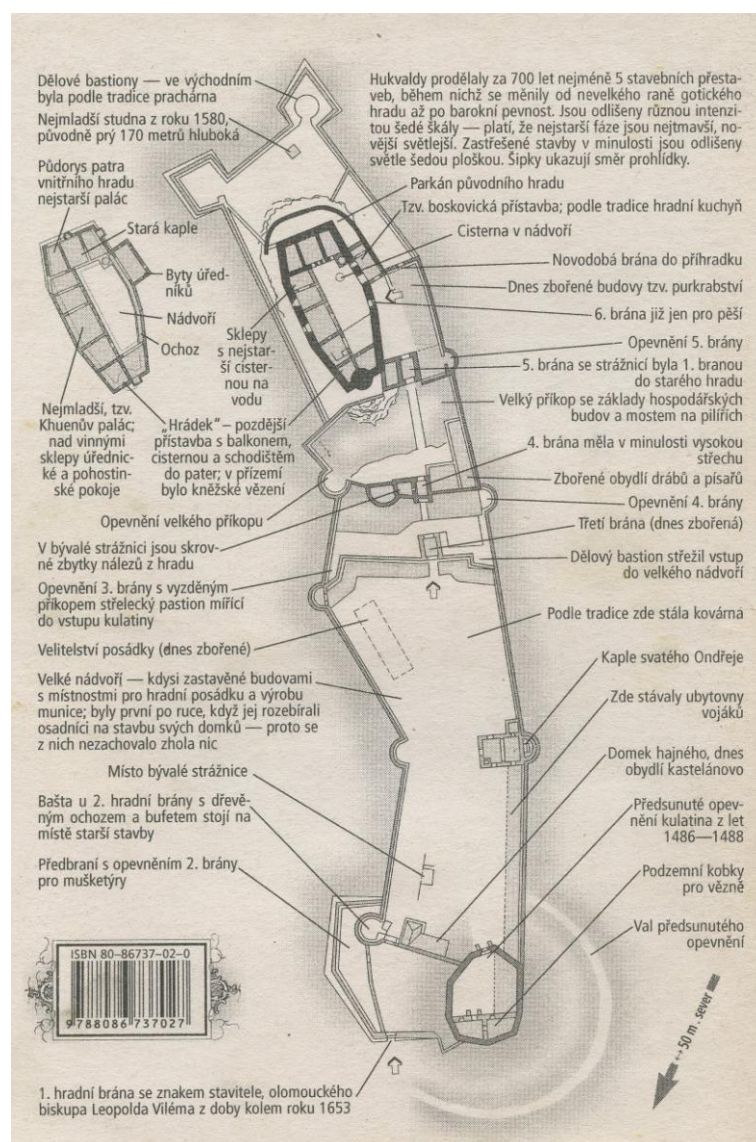
Jsem přesvědčena, že v práci došlo ke splnění všech cílů, které byly v úvodu práce vytýčeny. Jedná se zejména o cíl podat obec jako celek, nejen z historického vývoje nebo jednotlivých památek, ale z celkového pohledu, historického, současného, kulturního apod. Práce by mohla v budoucnu sloužit i dalším pokračovatelům, kteří se budou zabývat Hukvaldy ještě více do hloubky. K získání informací byly využity jednak knižní zdroje, 4 díly obecních kronik, školní kroniky, periodikum Hukvaldský občasník, internetové zdroje a osobní rozhovory.

Seznam příloh

Příloha č. 1 - VOJKOVSKÝ Rostislav, *Hukvaldy: Hrad východně od Příbora*. Dobrá: Beatris, 2002.

Příloha č. 2 - SLÁDEK, Jan Václav. *Hukvaldské miniatury*. Ostrava: Profil, 1979, s. 31

Příloha č. 3 - <http://mapy.cz/>

Příloha č. 1 - Mapka hukvaldského hradu

Hukvaldy

Kazničov a Babí hora srpovitě opepínají kotlinu. V jejím směru se strmě zvedá skalnatý kopec, nepřípustný ze všech stran.

Sám pro sebe.

Moravská brána, Jantarová stezka z dob předslavanských, blízkost bývalých polských a uherských hranic a řetěz strážných vrchů, to vše napovídá, že onoho skalnatého kopce bylo od nepaměti využito k obraně, a to pravděpodobně již dávno před naším letopočtem.

Z úbočí Kazničova i Babí hory je tu vše jak na dlani.

Svědék tisícileté historie hrad Hukvaldy jako kamenná vybělená sfinga nesmlouvavě a zřetelně poutá oči a pobízí k zamyšlení.

Co vše se tady i v těsné blízkosti, ve skrytech hlubokých hvozdu, odehrávalo?

Sleduješ očima podélnou rozlohu starého hradu, kaskádovitě se vzpínajícího do nejvyšších pater nad zeleným krajkovým bukovým strání, a necháváš se kolébat představou, jak to tady po staletí rostlo od opevněného hradiska až na mohutnou a nedobytnou pevnost, kterou nakonec přemohl věk.

Hlas dějin skutečně nelze umlčet, i když v proměně času se všechno nakonec všelijak změní až k nepoznání.

Svědék, kterého právě pozoruji, byl sice dokonale změněn v nelítostném střídání věků, jedno mu však zůstalo. Stal se pamětníkem a dějiny jeho prostřednictvím k nám dosud promlouvají. Patří do našeho života, do naší přítomnosti.

Jako neopakovatelným gestem herece otevírá se scéna dávných dob, obrazy husitských heroických bojů, temná tragédie rebelií, zbojnických přísah a srážek nevolníků s vrchností.

Důmyslný systém opevnění přesvědčil vojska Mansfeldova, švédská, maďarská, turecká a pruská o nedobytnosti i o jednotě obránců.

Úspěch měli pouze husité a jejich spanilé jízdy.

Proti těžké vojenské technice kamenné hradby byly později zcela bezbranné a obránci jako v pasti.

To byl truchlivý konec obrany na vysokých kopcích.

Osudu neušly ani Hukvaldy. Středověk tu doznával za pěti silnými branami a příkopy, dozněl i v nejvyšších patrech.

Cizí vojska však nebyla jediným nepřítelem.

Od 13. století tu hrozil stále feudál církevních velmožů, majitelů obrovského panství, jejich hejtmanů a přísluhovačů. Trvalé vleklé srážky skončily až v půli 19. století. To se kdysi nedobytný hrad, opuštěný a vypálený, začal rozpadávat. V panských sídlech život pozvolna odumíral, zatímco v prostých dřevěnicích začal nabývat nové síly.

Kamenná sfinga mlčí. Její bílé stěny na pozadí černého mraku jsou jak popsané staré pergameny.

Strategický kdysi kopec sevřel dnes v náručí překrásný bukový les obory. Žvatlařící hejno kavek a vran dovádí v kruhových spirálách ve svém živilu a romantické kouzlo jen podtrhuje.

31 / Život v přílehlých údolích a stráních postupně nabyl nového kouzla.

Příloha č. 3 - Mapka vlastivědné vycházky

Seznam pramenů a literatury

Literatura

BUBEN, Milan. *ENCYKLOPEDIE ČESKÝCH A MORAVSKÝCH SÍDELNÍCH BISKUPŮ*. Praha: LOGIK s.r.o., 2000. ISBN 80-902811-0-9.

FELIX, Jiří. *HRAD HUKVALDY*. Moravská Ostrava: A. Perrouta, 1925. ISBN "-".

HOSÁK, Ladislav. *Historický místopis země Moravsko, Slezské*. Praha: ACADEMIA, 2004. ISBN 80-200-1225-7.

SPURNÝ, František a kol. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Svobodná Praha, 1983. ISBN "-".

PAVELČÍKOVÁ, Nina. *Hukvaldské etudy*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2004. ISBN 80-7042-663-2.

SAHEB, Jan Al. *HUKVALDSKÉ PANSTVÍ PŘED BÍLOU HOROU*. Ostrava: Filozofická fakulta, 2011. ISBN 970-80-7368-995-7.

VOJKOVSKÝ, Rostislav. *Hukvaldy: Hrad východně od Příbora*. Dobruška: Beatris, 2002. ISBN 80-86737-02-0.

FUKAČ, Jiří a kol. *J. V. Sládek: MALÍŘOVA POCTA LEOŠI JANÁČKOVI*. Frýdek - Místek: Vlastivědný ústav, 1978. ISBN "-".

Kronika Sklenov-Hukvaldy 1. díl. Hukvaldy, 1898-1959.

Kronika Sklenov-Hukvaldy 2. díl. Hukvaldy, 1960-1984.

Kronika Sklenov-Hukvaldy 3. díl. Hukvaldy, 1985-2001.

Kronika Sklenov-Hukvaldy 4. díl. Hukvaldy, 2002-2013.

MENCLOVÁ, Dobroslava. *HUKVALDY: STÁTNÍ HRAD A PAMÁTKY V OKOLÍ*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1963. ISBN "-".

LINHART, František. *Místecký okres*. Brno: GARN, 2009. ISBN 978-80-86347-87-5.

BAKALA, Jaroslav. *Moravské pomezí v proměnách 13. věku*. Brno: Matice moravská, 2002. ISBN 80-86488-08-X.

PROCHÁZKOVÁ, Jarmila. *NAROZEN NA HUKVALDECH*. BRNO: MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM, 1994. ISBN 80-7028-027-1.

MLČOCH, Hynek. *Naše obec*. Hukvaldy, 1973, ISBN "-".

ŽÁČEK, Rudolf. *Pobeskydí od husitství do Bílé Hory*: Kulturně historický místopis. Frýdek - Místek: Okresní vlastivědné muzeum, 1986. ISBN "-".

TICHÁNEK, Jiří. *Selské povstání na Hukvaldském panství roku 1695*. Kopřivnice: Městský úřad, 1995. ISBN "-".

Školní kronika. Hukvaldy, 1948-1974.

Školní kronika. Hukvaldy, 1980-1982.

Školní kronika. Hukvaldy, 1988-1989.

Školní kronika. Hukvaldy, 2000-2002.

TICHÁNEK, Jiří a kol. *Šlechtická sídla na Frýdecko-Místecku*. Kopřivnice: Centra. s.r.o., 2005. ISBN 80-7362-207-6.

ROSENKRANZ, Karel. *TATRA AUTOALBUM*. Brno: MS Press, 2002, 11 - 12. ISBN 80-900915-9-8.

Články regionálního tisku

Hukvaldský občasník. Hukvaldy, 1999, č. 3.

Hukvaldský občasník. Hukvaldy, 1999, č. 5.

Hukvaldský občasník. Hukvaldy, 2000, č. 4.

Hukvaldský občasník. Hukvaldy, 2000, č. 6.

Hukvaldský občasník. Hukvaldy, 2001, č. 6.

Hukvaldský občasník. Hukvaldy, 2002, č. 3.

Hukvaldský občasník. Hukvaldy, 2003, č. 4.

Hukvaldský občasník. Hukvaldy, 2005, č. 1.

Hukvaldský občasník. Hukvaldy, 2005, č. 2.

Hukvaldský občasník. Hukvaldy, 2005, č. 5.

Hukvaldský občasník. Hukvaldy, 2005, č. 6.

Hukvaldský občasník. Hukvaldy, 2009, č. 3.

Internetové zdroje

Golf Klub Hukvaldy. *Golfhukvaldy* [online]. 2012 [cit. 2013-04-06]. Dostupné z: <http://www.golfhukvaldy.cz/>

Mezinárodní hudební festival Janáčkovy Hukvaldy. *Janackovyhukvaldy* [online]. 2011 [cit. 2013-04-15]. Dostupné z: <http://www.janackovyhukvaldy.cz/cz/festival/>

MINIPIVOVAR A POHOSTINSTVÍ U ZASTÁVKY. *Pivovar-hukvaldy* [online]. 2013 [cit. 2013-04-06]. Dostupné z: <http://www.pivovar-hukvaldy.cz/>

Rozhovory s pamětníky (archiv autorky)

Interview s Bohdanou RYWIKOVOU, ředitelka Fondu Janáčkovy Hukvaldy. Ostrava 29. 3. 2013

Interview s Ivem ŠEVČÍKEM, nar. 1984, malíř. Hukvaldy 29. 3. 2013.

Interview s Miroslavem UHERKEM, nar. 1981, fotograf. Hukvaldy 11. 4. 2013

Seznam obrázků

- Obr. 1 SUDEK, Josef. *JANÁČEK - HUKVALDY*. Praha: SUPRAFON, N. P., 1971, s. 92.
- Obr. 2 SUDEK, Josef. *JANÁČEK - HUKVALDY*. Praha: SUPRAFON, N. P., 1971, s. 30.
- Obr. 3 PALÁK, Milan. *HUKVALDY LEOŠE JANÁČKA: NA DOBOVÝCH FOTOGRAFIÍCH*. Ostrava: Milan Palák, 2006, s. 52.
- Obr. 4 SUDEK, Josef. *JANÁČEK - HUKVALDY*. Praha: SUPRAFON, N. P., 1971, s. 1.
- Obr. 5 PALÁK, Milan. *HUKVALDY LEOŠE JANÁČKA: NA DOBOVÝCH FOTOGRAFIÍCH*. Ostrava: Milan Palák, 2006, s. 59.
- Obr. 6 SUDEK, Josef. *JANÁČEK - HUKVALDY*. Praha: SUPRAFON, N. P., 1971 s. 50.
- Obr. 7 SUDEK, Josef. *JANÁČEK - HUKVALDY*. Praha: SUPRAFON, N. P., 1971, s. 58.
- Obr. 8 PALÁK, Milan. *HUKVALDY LEOŠE JANÁČKA: NA DOBOVÝCH FOTOGRAFIÍCH*. Ostrava: Milan Palák, 2006, s. 67.
- Obr. 9 SUDEK, Josef. *JANÁČEK - HUKVALDY*. Praha: SUPRAFON, N. P., 1971, s. 36.
- Obr. 10 *Školní kronika*. Hukvaldy, 1984.
- Obr. 11 <http://operaplus.cz/testamenty-leose-janacka/> [cit. 10. 4. 2013]
- Obr. 12 SUDEK, Josef. *JANÁČEK - HUKVALDY*. Praha: SUPRAFON, N. P., 1971, s. 6.
- Obr. 13 SUDEK, Josef. *JANÁČEK - HUKVALDY*. Praha: SUPRAFON, N. P., 1971, s. 2.
- Obr. 14 <http://www.nepomuk.cz/cs/partnerska-mesta/partnerske-mesto-hukvaldy/> [cit. 10. 4. 2013]
- Obr. 15 <http://www.janackovyhukvaldy.cz/cz/festival/fotogalerie/2012/132-24-6-lasske-tance-a-slovanske-tance-janackova-filharmonie-ostava-ewald-danel-dirigent-letni-amfiteatr-hukvaldy.html> [cit. 10. 4. 2013]
- Obr. 16 <http://svetlovsrdci.cz/galerie-obrazu/album/34-hlavni-tvorba-a-vybery/> [cit. 10. 4. 2013]
- Obr. 17 Fotka kříže od Miroslava Uherka
- Obr. 18 PALÁK, Milan. *HUKVALDY LEOŠE JANÁČKA: NA DOBOVÝCH FOTOGRAFIÍCH*. Ostrava: Milan Palák, 2006, s. 59.
- Obr. 19 PALÁK, Milan. *HUKVALDY LEOŠE JANÁČKA: NA DOBOVÝCH FOTOGRAFIÍCH*. Ostrava: Milan Palák, 2006, s. 14.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Petra Sváková
Katedra:	Společenských věd
Vedoucí práce:	Ph.Dr. Pavel Kopeček Ph.D.
Rok obhajoby:	2013

Název práce:	Historie, současnost a kulturní tradice obce Hukvaldy
Název v angličtině:	History, present and culture of the village Hukvaldy
Anotace práce:	Práce pojednává o historii, významných osobnostech, památkách, kultuře a tradicích obce Hukvaldy
Klíčová slova:	Hukvaldské panství, historie, Leoš Janáček, Jan Václav Sládek, památky, školství, život v obci, kultura, praktická část
Anotace v angličtině:	The bachelor thesis deals with history, significant celebrity, monuments, culture and traditions of the village Hukvaldy
Klíčová slova v angličtině:	Hukvaldy dominion, history, Leos Janacek, Jan Vaclav Sladek, monuments, education, life in the village, culture, practical part
Přílohy vázané v práci:	3
Rozsah práce:	67 stran včetně příloh
Jazyk práce:	český jazyk